

ДНЕВНИКЪ

(СТЕНОГРАФИЧЕСКИ)

НА

VI ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

(ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ).

XXXI заседание, събота, 8 Декемврий 1890 година.

(Отворено въ 2 часа слѣдъ пладиѣ, подъ прѣдсѣдателството на подпрѣдсѣдателя г-на Д. Петкова).

Прѣдсѣд. (Звъни). Засѣданието се отваря. Г-нъ секретарѣтъ ще прочете списѣка на г-да прѣдставителитѣ, за да се види, кой присѣтствува и кой отсѣтствува въ днешното засѣдание.

Секр. Сарживановъ: (Чете списѣкѣтъ). Отсѣтствуватъ: Я. Руселиевъ, Ст. Яваличиевъ, Нуманъ Ефенди, А. Карамановъ, Н. Величковъ, С. Сарийски, Езекия Филиповъ, Кало Ангеловъ, Д. Пжшковъ, Д. Свѣщаровъ, Лазаръ Пулиевъ, М. Молдовански, Ст. Симеоновъ, К. Станчовъ, Т. Икономовъ, Н. Х. Геновъ, Т. Вожиновъ, Османъ Бей, Мехмедъ Ефенди Юмеровъ, Хр. Векиловъ, Иовъ Титоровъ, Кжню Бояджиевъ, Хр. Самсаровъ.

Прѣдсѣд. Отъ 269 души отсѣтствуватъ 23, значи има законното число, за да се пристѣпнѣ къмъ разглежданието положенитѣ на дневний редъ въпроси.

На дневний редъ съгласно правилникѣтъ има докладъ, отъ прошетарната комиссия; но прѣди да пристѣпимъ къмъ дневний редъ, съобщавамъ на Нар. Събрание, че е разрѣшенъ 10 дневенъ отпускъ на Свищовския народенъ прѣдставитель Тодора Икономовъ. Съгласно чл. 5-й отъ Правилника, разрѣшенъ е тѣй сѣщо на Вратчанския народенъ прѣдставитель Гьошо Антоновъ 5 дневенъ отпускъ; тѣй сѣщо разрѣшенъ е съгласно чл. 5-й отъ Правилника на Филипъ Мариновъ Свищовски народенъ прѣдставитель 8 дневенъ отпускъ и на К. Поповъ Бургазски народенъ прѣдставитель 10 дневенъ отпускъ.

Моля докладчика на прошетарната комиссия г-на К. Попова да заеме мѣстото си.

Докл. К. Поповъ: (Отъ трибуната). Г-да прѣдставители! Ще ви докладвамъ прошенieto на археолога Стефанъ Верковичъ. Мисля, че заслугитѣ на този човѣкъ по българското дѣло, както тукъ, тѣй и въ Македония сѣ известни на много отъ г-да прѣдставителитѣ, така щото, комиссията, когато е получила това прошение, зема рѣшение, да се искаже и мнѣнието на г-на М-ра на Просвѣщението. Г-нъ М-ръ на Просвѣщението сѣ едно отношение № 9531, като изброява заслугитѣ на просителя Ст. Верковичъ, искажа мнѣние, че Нар. Събрание ще направи много добръ, да отпусне една пенсия на просителя, за да може да се прѣсели въ България, като сжщеврѣменно работи тукъ и като остави всички свои сбирки и пергаменти по българското дѣло както въ Македония, така и въ България.

Комиссията, като има прѣдъ видъ заслугитѣ на просителя и мнѣнието, както на г-на М-ра Президента, сѣщо и на г-на М-ра на Просвѣщението, рѣши: да му се отпусне 300 лева мѣсечна пожизненна пенсия подъ слѣдующитѣ условия:

Първо, да се прѣсели въ България, и второ, да прѣдаде на българското правителство всички свои сбирки, стари български книги, пергаменти и други подобни.

Комиссията, като исказва това мнѣние, моли почтаемото Нар. Събрание да приеме отпуснанието рѣшената пенсия. (Гласове: Прието).

В. Икономовъ: Г-да прѣдставители! Известно ви е, кой е този Стефанъ Верковичъ, за когото стана въпросъ, и който е подалъ прошение да иска помощъ отъ насъ. При

всѣ това, азъ пакъ ще си позволя да кажа нѣколко думи по този въпросъ. Стефанъ Верковичъ е онзи сърбинъ, когото не бѣха въ състояние ни сърбски динари, ни руски рубли, да накаратъ да злоупотрѣби съ българския народъ. Той е този, който принесе такива заслуги на българския народъ, щото вече трѣбва да му остане признателенъ. При всѣ това, на Стефана Верковичъ, почитаемата комиссия е намѣрила за добръ да му се даждъ само 300 л. Азъ мисля, г-да прѣдставители, че, за да удовлетвори́мъ трудътъ на този човѣкъ, не 300 лева мѣсечно, а и 1000 да му дадемъ пакъ сж малко. (Гласове: Вѣрно!) За такъвъ труженникъ, който тѣй неуморно се е трудилъ за възбужданieto или, подобръ да кажа, държание побѣда противъ всички врагове, които искатъ да покажатъ, че Македония е сръбска, гръцка и тѣмъ подобни. Този е единствения труженникъ, който излѣзе прѣдъ цѣль свѣтъ съ своитѣ съчинения да докаже, че дѣйствително Македония е българска страна, че Македония не само сега, а отъ памти вѣка е била страна, въ която само българизма е живѣлъ. Азъ казвамъ, че този човѣкъ е станалъ жертва зарадъ насъ. Човѣкъ отъ чужда народностъ, човѣкъ съ такава самоотвърженностъ, на него вѣрвамъ съ всѣко благодарение ще се съгласите да му дадемъ не само 300 л. а и повече. Като на подобни труженници сме отпускали по 500 л., азъ съмъ на мнѣние даже и повече да му дадемъ, но за всѣки случай да не го лишаваме поне отъ това. Той е много повече заслужилъ отъ нашитѣ славейковци и други — да не упомѣнувамъ имената имъ — защото той е отъ чужда народностъ. Слѣдователно, азъ ще се огранича само съ толкова и като виждамъ, че почти всички сте наклонни на това, да прѣдложимъ да му отпустнемъ една пенсия не по малко отъ 500 лева. Съ това ний нѣма да възнаградимъ труда на този човѣкъ; съ това ний нѣма да го удовлетвори́мъ, съ това ний само временно ще покрийемъ неговитѣ нужди и ще му дадемъ възможностъ съ тѣзи малка сума, при условията, които е намѣрила почитаемата комиссия за добръ, да дойде и още повече да употреби своитѣ грижи и старания, да издаде на явѣ нѣщо повече отъ онѣзи нѣща, които до днесъ не сж извѣстни.

Слѣдователно, азъ прѣдлагамъ, г-да прѣдставители, и моля почитаемата комиссия да се съгласи, да му се отпустнатъ 500 лева. (Гласове: Да се гласува!)

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли Нар. Събрание да се говори още по този въпросъ? (Гласове: Не желаетъ). Който желаетъ да се говори, да си вдигне ржката. (Меншество). Нѣма да се говори.

Ще дамъ на вотирание прѣдложението на комиссията (Гласове: 500 лева), а послѣ това прѣдложението на г-на Икономова; ако не приемете едното, естествено, ще подобрите другото.

Който не приема прѣдложението на комиссията, което е, щото на археолога Стефана Верковичъ да се отпуснатъ 300 лева мѣсечна пенсия, да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се. Отпускатъ му се 300 лева.

Докл. К. Поповъ: Прошение на Иванъ Мръквичка, роденъ въ Австрия, до сега Австрийски подданикъ, и е баща

на единъ 5 годишенъ синъ. Билъ е учителъ по рисуването, поканенъ отъ Румелийското правителство и назначенъ за такъвъ при Пловдивската Реална Гимназия, която длъжностъ е изпълнявалъ непрѣкъснато отъ 1-й Септемврий 1881 год. до 31-й Августъ 1889 год. При прошенieto си има изискуемитѣ документи, и моли да се приеме за Български подданикъ.

Комиссията е на мнѣние, да се приеме за Български подданикъ и моли Нар. Събрание да го приеме.

Прѣдсѣд.: Който не приема мнѣнието на комиссията, което е щото Иванъ Мръквичка да се приеме за Български подданикъ да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Александръ Петрини, живущъ въ гр. Ямболъ, подполковникъ отъ рускитѣ Императорски войски. Просителътъ е билъ въ войната прѣзъ 1877 год. билъ е на Българска служба нѣколко врѣме. Има приложения актъ и свидѣтелство, каквито се изискватъ отъ закона за Българското подданство и моли да се приеме за Български подданикъ.

Комиссията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ и г-нъ М-ръ на Външнитѣ Дѣла е съгласенъ.

Прѣдсѣд.: Който не приема мнѣнието на комиссията, да се приеме за Български подданикъ Александръ Петрини, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Василь Д. Стойковъ жителъ Варненски. Просителя е българинъ, Бесарабецъ. Прѣзъ 1862 год. е свършилъ гимназиялния курсъ при Кишиневската Духовна Семинария, и въ 1882 год. е миналъ въ Добруджа, билъ е въ България отъ 1885 год. до сега, така щото моли да се приеме за Български подданикъ. Има приложения, каквито се изискватъ отъ закона за Българското подданство. Комиссията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ и г-нъ М-ръ на Външнитѣ Работи е съгласенъ.

Прѣдсѣд.: Който не приема мнѣнието на комиссията, щото да се приеме за Български подданикъ Василь Д. Стойковъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Мартинъ Купфервасеръ, жителъ отъ гр. София, еврейнъ, досегашенъ Руски подданикъ, желаетъ да се приеме за Български подданикъ. Просителътъ живѣе отъ 1882 год. въ България, билъ е на българска служба награждаванъ е съ Български орденъ за освобождението на България, отъ Негово Височество Александръ I-й, има къмъ прошенieto си приложения актъ и свидѣтелства, които се изискватъ отъ закона за Българското подданство, и моли да се приеме за Български подданикъ.

Комиссията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ и г-нъ М-ръ на Външнитѣ Дѣла се съгласява.

Прѣдсѣд.: Който не приема мнѣнието на комиссията да се приеме за Български подданикъ Мартинъ Купфервасеръ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Д-ръ Свѣтозаръ Арновлѣвичъ, Вратчански окр. лѣкарь, родомъ отъ гр. Мокринъ, Маджареко. Просителътъ е Австрийски подданикъ, живѣе отъ нѣколко години въ България. Къмъ прошенieto

си има приложени актъ и свидѣтелство, които се изискватъ отъ закона за Българското подданство и моли да се приеме за Български подданикъ.

Комиссията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ и г-нъ М-ръ на Външнитъ Дѣла е съгласенъ.

Прѣсед.: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание. Който не приема мнѣнието на комиссията, щото да се приеме за Български подданикъ Д-ръ Свѣтозаръ Арновлѣвичъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Алоисъ Негрушъ, Австро-Маджарски подданикъ, полякъ, на възраст 48 години по настоящемъ бригаденъ аптекаръ въ Пловдивъ. Къмъ прошеніето си просителътъ има приложени двѣ свидѣтелства и единъ актъ, които се изискватъ отъ закона за Българското подданство, моли да се приеме за Български подданикъ.

Комиссията е на мнѣние, да се приеме и г-нъ М-ръ на Външнитъ Работи е съгласенъ за приеманіето му.

Прѣсед.: Понеже никой не иска думата ще дамъ на вотирание. Който не приема Алоисъ Негрушъ за Български подданикъ да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Българското православно черковно настоятелство на село Каляж-Дере, Каваклийска околия, Сливенски Окржгъ. Просителитъ казватъ, че въ селото имъ имало нѣкой си протестански мисионеръ отъ прѣди нѣколко години още, и по негова инициатива тамъ сж направили черкова и училище. Дружеството, което поддържало този мисионеринъ, похарчило доста сумми, така щото селянитъ отъ православно вѣроисповѣдание на това село, като нѣмали своя черкова, били принудени и тѣ да си направятъ своя черкова. Но понеже срѣдствата не имъ позволявали, а отъ друга страна понеже тѣзи година по причина на сушата и земнитъ имъ произвѣдения не станжли, молятъ Нар. Събрание да имъ отпусне една помощъ за съграждане черкова. Комиссията като има прѣдъ видъ тѣзи обстоятелства рѣши да имъ се отпусне само 3.000 лева държавна помощъ.

Калчо Пасковъ: Г-да прѣдставители! Тѣй като, селото Каляж-дере, е отъ Каваклийската околия и понеже азъ съмъ прѣдставителъ отъ сжщата околия, интересувалъ съмъ се да узная, какъ стои тѣзи работа и до колкото съмъ могълъ да узная, прѣди 20 години мисионеритъ сж успѣли въ това село, което състои отъ 90 къщи, да прѣобърнатъ 20 семейства въ протестантизмъ, иматъ черкова и училище, всѣка година изживяватъ по 10.000 лева да поддържатъ училища, черкови и т. н. Азъ съмъ на мнѣние, щото тѣзи селяни, които се молятъ, да имъ се даде една помощъ, която помощъ и почитаемата комиссия е съгласна да бѣде 3.000 лева за да си направятъ една черкова та да могатъ да избѣгнатъ това, което ги прѣслѣдва и може би единъ по единъ да прѣбѣгнатъ тамъ, където има черкова и училище.

Зарадъ туй азъ моля Нар. Събрание да се съгласи заедно съ комиссията, да отпусне тѣзи 3.000 лева, които не сж голѣма сума, а ще принесжтъ много голѣма полза.

Прѣсед.: Ще се вотира. Който не приема, щото на общината Каляж-дере, Каваклийска околия, да се отпус-

натъ 3.000 лева помощъ за съграждане на една черква за православнитъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Марко Фридманъ, живущъ въ Стара-Загора, Русски подданикъ. Просителътъ живѣе отъ 12 год. насамъ съ семейството си въ Стара-Загора, гдѣто притѣжава недвижими имущества и се занимава съ търговия, желае да се приеме за Български подданикъ. Къмъ прошеніето си има приложени актъ и свидѣтелство, които удостоверяватъ неговото самостоятелно занятие и добро поведение. Комиссията е на мнѣние, да се приеме за Български подданикъ и г-нъ М-ръ на Външнитъ Работи е съгласенъ.

Прѣсед.: Понеже никой не иска думата ще дамъ на вотирание. Който не приема мнѣнието на комиссията, което е, да се приеме Марко Фридманъ, за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Алойсъ Фолтинъ, Пруски подданикъ, живущъ по настоящемъ въ Руссе. Просителътъ е на 23 годишна възраст, по народностъ нѣмецъ, нежененъ, засѣлил се е въ България прѣзъ 1887 год. и е проживѣлъ въ гр. Руссе повече отъ двѣ години, има самостоятелно занятие, аптекарство, моли да се приеме за Български подданикъ. Комиссията е на мнѣние да се приеме, и г-нъ М-ръ на Външнитъ Работи е съгласенъ.

Прѣсед.: Понеже никой не иска думата ще дамъ на вотирание. Който не приема мнѣнието на комиссията, щото да се приеме Алойсъ Фолтинъ за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Иванъ Александровъ Егоровъ, родомъ отъ гр. Богородицкъ, Тулска Губернія (Россия), по народностъ Русинъ и Русски подданикъ. Просителътъ живѣе въ България повече отъ 10 години, намира се на Българска служба, машинистръ при Руссе-Варненската желѣзница, жененъ за Българка, желае да се приеме за Български подданикъ. Комиссията е на мнѣние да се приеме, и г-нъ М-ръ на Външнитъ Работи е съгласенъ.

Прѣсед.: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание. Който не приема мнѣнието на комиссията, щото Иванъ А. Егоровъ да се приеме за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Цаню Цвѣтковъ, отъ гр. В. Търново, сега живущъ въ София, моли да се увеличи пенсията му. Просителътъ е билъ маловъзрастенъ, когато прѣзъ 1885 год. самоволно отишелъ въ Сръбско-Българската война, билъ раненъ въ ржката и въслѣдствие въспалението, което се появило, отсѣкли му ржката до рамото. М-ството му отпустило най-голѣмъ размѣръ на пенсия 18 лева, но по причина, че има майка и сестриче, тая пенсия не му е стигала.

Комиссията, като имаше прѣдъ видъ, че той самоволно е отишелъ въ Сръбската война, гдѣто е билъ и раненъ и че такъвъ размѣръ, 18 лева, не е въ положение да издържи неговитъ разноси, зарадъ това комиссията иска мнѣние, да се увеличи пенсията му на 40 лева и моли Нар. Събрание да приеме това мнѣние.

Прѣдсѣд. Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотиране прѣдложението на комисията, което е, щото на Цоню Цвѣтковъ отъ Търново да се увеличи пенсията на 40 лева. Който не приема това прѣдложение, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Артинъ Ерамовъ, Русски поданиникъ, живущъ по настоящемъ въ гр. Руссе. Просителя иска да се приеме за Български поданиникъ. Като прилага при прошениято си единъ актъ, удостоверява, че живѣе въ България отъ 1878 год. и че има самостоятелно занятие доставчикъ на офицерски въщи, честенъ съ добро неукоризнено поведение и т. н.

Комисията е на мнѣние да се приеме за Български поданиникъ, и г-нъ М-ръ на Външнитѣ Дѣла е съгласенъ.

П. Зографски: Днесъ се докладватъ прошения, г-да, и твърдѣ легко нѣкои прѣминаваме, особено за поданицитѣ, на които трѣбваше малко внимание да обърнемъ, азъ гледамъ че и г-нъ докладчикътъ отъ горѣ отъ горѣ докладва, кой е, каква народностъ е, колко врѣме е живѣлъ въ България и пр. и пр., М-ра е съгласенъ и т. н. За този човѣкъ не благоволи г-нъ докладчика да ни каже, каква народностъ е. Азъ мисля, че този човѣкъ, още не е заслужилъ да бѣде Български поданиникъ, защото не е изпълнилъ условията, които се изискватъ отъ закона за поданството и освѣнъ това не ни каза, каква му е народността, Евреинъ ли е, Българинъ ли е и пр.

Прѣдсѣд. Г-да прѣдставители! Мене ми се струва, че г-нъ докладчикъ докладва, че удовлетворява всичкитѣ условия на закона, каза му и народността и вѣрата и пр. (Гласове: Вѣрно!).

Докл. К. Поповъ: Г-да прѣдставители! Стенографическиятъ протоколи не лъжатъ. Азъ казахъ най-напрѣдъ, че е Русски поданиникъ, Артинъ Ерамовъ, по народностъ арменецъ, че живѣе отъ 1878 год. тукъ, и че има самостоятелно занятие, продавачъ на офицерски въщи и пр. Тѣзи нѣща се изброиха и мисля че въ протоколитѣ е забѣлжено. Така щото, желателно би било г-нъ Зографски да е слушалъ по-добрѣ.

Хр. Ивановъ: Отказвамъ се.

Ник. Михайловски: Артинъ е име арменско, а не Еврейско.

Прѣдсѣд. Моля г-на Михайловски, когато иска нѣщо да говори, да става на крака.

Ник. Михайловски: Само това имамъ да кажа.

Прѣдсѣд. Който не приема Артина Ерамовъ за Български поданиникъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Коста Гарантъ Швайцеръ, Австро-Венгерски поданиникъ, жителъ изъ гр. Руссе. Просителя живѣе още отъ 1886 год. въ България; има самостоятелно занятие хотелиерство, моли да се приеме за Български поданиникъ.

Комисията е на мнѣние за приеманieto му и г-нъ М-ръ на Вътрѣшнитѣ Дѣла е искалъ така също мнѣние за приеманieto му.

Прѣдсѣд. Който не е съгласенъ да се приеме за Български поданиникъ Коста Гарантъ Швайцеръ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Морицъ Максъ, Руссенский жителъ, Австро-Унгарски поданиникъ. Просителя се е отказалъ отъ бившето си Австрийско подданство, за което има и удостоверение. Живѣе въ България отъ 1882 г. и до сега, моли да се приеме за Български поданиникъ.

Прѣдсѣд. Който не е съгласенъ да се приеме за Български поданиникъ Морицъ Максъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Янка Ионкова изъ гр. Ловечъ, съпруга на покойния Василь Ионковъ, унтер-офицеръ въ опълчението. Поборника Василь Ионковъ прѣзъ 1877 година е зималъ участие въ Ст. Загорската битка, и раненъ въ дѣвения кракъ. Билъ е награденъ съ кръстъ 4-та стѣпенъ за храбрость, също е награденъ и отъ бившия князь Н. В. Княза Александра съ медалъ I-ва стѣпенъ тоже за храбрость. Билъ е заточаванъ въ рудницитѣ на Аргана-Мадени, когато е билъ другаръ на Василь Левски. Въ прошениято си просителката още казва, че отъ покойния си мъжъ има 4 дѣца на възраст отъ 2 до 8 години, което се констатира и отъ приложеното свидѣтелство.

Комисията, като зима прѣдъ видъ, че той не е билъ само поборникъ прѣзъ 1877 г. въ Ст. Загора, но е билъ като по-напрѣшенъ дѣятел по Българскитѣ въстания, иска мнѣние да се отпусне на жена му 40 лева мѣсечна пенсия.

А. Башевъ: (Отъ трибуната.) Г-да прѣдставители! Просителката Янка Ионкова е отъ Ловечъ и съпруга на Василь Ионковъ отъ село Гложанье, Тетевенска околия. Понеже комисията въ опрѣдѣление размѣра на пенсията, която би трѣбвало да се дава на таквизито семейства, е била твърдѣ скромна, за това азъ считамъ за своя длъжностъ като лице, който познавамъ колко-годѣ отъ слухъ миналото на покойния Василь Ионковъ, да го изложя колкото можъ въ кратцѣ прѣдъ васъ и съ това най-послѣ да моля Нар. Сѣбрание да бѣде малко по-щедро къмъ това семейство.

Василь Ионковъ е билъ още въ Влашко, когато сж се захванали движението прѣзъ 1867 год. и до послѣдно врѣме. Той още отъ тамъ се въодушевилъ за тѣзи работа, и почналъ да дѣйствува по дѣлото, и за туй той нарочно е билъ наусналъ всѣка друга своя работа, установилъ се въ село Гложанье, тамъ е влѣзълъ въ състава на комитета, и той е билъ най-бързата поща по разнасянето на писмата колкото сж дѣйствували отъ името на централний комитетъ въ Ловечъ. Той е билъ другаръ както на Димитра Общия, така и на Василя Левски и други. Най-послѣ въ 1872 г. постигнало и него тѣзи участь, която постигна и мнозина и мнозина други; именно той биде осъденъ и испратенъ въ заточение; той не бѣше въ Дияръ-Бекиръ, а за по-тѣжко наказание него го бѣха испратили въ рудницитѣ — Аргана-Мадени. Тамъ той бѣше заставенъ да работи въ рудницитѣ. Тамъ се изнури доста много неговото здравие въ цвѣтущата му младостъ. Най-послѣ, за да се избави отъ това тѣгло, той намислилъ и рѣшилъ съ нѣколко другари да избѣга. Но въ това си бѣгство сж били попаднали

на ржцѣтъ на непомиримѣтъ и непокорени Кюрди по онѣзи мѣста, биле обирани на много мѣста, и на много мѣста щѣли да загинатъ, но тѣй или инакъ, най-послѣ чрѣвъ помощта на други хора достигнали до въ Одесса. Въ туй врѣме настѣпили и почнали се военнитѣ дѣйствия, отиватъ въ Кишеневъ и отъ тамъ се зачисляватъ въ опълчението. Дохождатъ послѣ отъ Кишеневъ въ Плоещъ и се записватъ въ опълчението. Подиръ туй той билъ въ передовий отрядъ на генерала Гурко. Миналъ Дунава, участвувалъ въ движението при Търново, въ минаването на балканитѣ прѣвъ Хаинъ-Клюйскій проходъ, въ прѣвземанieto на Шипка, Казанлъкъ и Ст.-Загора; послѣ участвувалъ въ сраженията още при селото Джуранлий и града Ст.-Загора, а особено въ защитата на Ст.-Загора, дѣто, както ви е извѣстно, всички опълченци се сражаваха така юначо, щото тѣхния началникъ генералъ Гурко бѣше телеграфиралъ на Императора познатата телеграмма: „Сегодня Болгары сражались какъ львы“. Таквазъ една телеграмма да се даде се дължи на такива хора, какъвто бѣше и Василь Ионковъ. Той бѣше произведенъ още по-напрѣдъ унтеръ-офицеръ. Въ това сражение при Ст.-Загора той получилъ рана въ стѣпалото на дѣсния си кракъ, и е билъ испратенъ чакъ въ Москва за лѣкувание. Страда дълго врѣме, и най-послѣ ако и излѣкуванъ, остана за много години сакатъ въ една си кракъ.

Подиръ това отъ 1879 год. е служилъ въ изборна длъжностъ като членъ и прѣдсѣдатель на окръжния съвѣтъ въ Ловечъ. Въ всичкитѣ си дѣла като службашъ той се е отличавалъ съ най-добро поведѣние, и е ималъ при сърдце своята работа. Въ 1885 год., въ врѣмето на Сърбско-Българската война той бѣше опрѣдѣленъ за членъ по приеманieto и издаването на хранитѣ на сражающитѣ се Български войски. Ний бѣхме свидѣтели, които го виждахме всека заранъ отъ тъмни зори до срѣдъ ноцъ всеки день го виждахме подирѣтъ съ патерицата си да отива да приготвя храни и да испраща. Тогава въ тѣзи тѣжка зима той получи охтика и не бѣше възможно да се излѣкува, и на 5 Февруарий 1889 год. се помина, като остави 4 малолѣтни дѣца, най-голѣмото отъ които сега е на 9 години. Тѣзи вдовица нѣма нищо, той не ѝ остави нищо, понеже имаше голѣмо семейство още и стара майка, и отъ скромната заплата, която е получавалъ, той не можѣше да икономиса нищо, нито даже да купи кѣща. Миналата година, като зелъ прѣдъ видъ заслугитѣ, които е направилъ този човѣкъ, Ловчанскій градскій съвѣтъ гласува една малка сума, и се направи една кѣщичка само колкото да може тя днесъ съ сирацитѣ си да живѣе.

Г-да прѣдставители! 4 малолѣтни дѣца и вдовица жена, още и стара майка, безъ нищо, отъ никадѣ да нѣматъ никакви приходи, може ли съ 40 лева да се прѣпитаатъ, а че въ който ще и да е градецъ? — При това, до колкото знаа отъ прошенията на самата просителка, тя е толкозъ скромна въ молбата си, щото нищо за себе си не иска, а само за да прѣгледа и прѣхрани своитѣ дѣца. Тя иска да се отпусне пенсия на тѣзи малолѣтни дѣца за възпитанието имъ до като встѣпятъ въ пълнолѣтие. Зарадъ

туй, най-скромното, което би могло да се даде на всеко дѣте е по 20 лева, а всичката помощъ която може да се отпусне отъ Събранието на цѣлото семейство, мисля 80 л. да бѣде мѣсечно.

В. Икономовъ: Г-да прѣдставители! Въ дошлението на това, което каза г-нъ Башевъ, азъ нѣма да добавямъ повече, защото вѣрвамъ много отъ васъ познавате този човѣкъ, знаете неговитѣ заслуги на държавата. А за обяснение, дали комисията е постѣпила въ този случай — тѣй да се каже — добръ, като е отпуснала само 40 лева, азъ нѣма да злоупотрѣбавамъ съ търпението ви, а само ще ви наведе едно обстоятелство, че имаме законъ на изучаване, и то половината е гласуванъ — законъ за пенсията на военнитѣ. Както въ законопроекта, тѣй и комисията въ своя докладъ е опрѣдѣлила на вдовици съ 3 и повече дѣца суммата 720 лева. Ний правимъ единъ законъ, който ще бѣде увѣковеченъ, или за всеки случай, тѣй понѣ имаме претенцията да мислимъ, че инвалидни законъ за пенсията веднажъ гласуванъ, въ никоя държава освѣнъ да ги увеличаватъ, не сж посѣгнали да ги уменьшаватъ. Тѣй щото, ако нашия законъ за пенсията гласи, че трѣбва на такива вдовици да се дава не по-малко отъ 720 лева, т. е., 60 лева на мѣсецъ, като земете прѣдъ видъ, положението на този човѣкъ, неговитѣ страдания, мѣжки и услуги на държавата; подиръ това, имайте прѣдъ видъ че е билъ прѣдсѣдатель на постоянна комисия, избранъ на почетна длъжностъ, значи, който малко много е билъ наученъ да живѣе не солдатски, както що живѣятъ дѣцата на единъ фелдфебелъ, ами като на единъ членъ и прѣдсѣдатель на постоянна комисия, което мисля, че трѣбва да е нѣщо равенъ както сж офицеритѣ, а като земете прѣдъ видъ, че като вече за офицеритѣ рѣшихме въпроса, каква ще бѣде пенсията на тѣзи, които оставатъ слѣдъ умрѣлий офицеринъ, азъ дохождамъ до убѣждение, че дѣйствително почитаемата комисия е свършено малко пенсия опрѣдѣлила да ѝ се отпусне. Ако не това, което каза г-нъ Башевъ, то поне цифрата, която е прѣдвидена въ военния законъ, 60 лева мѣсечно — 720 лева годишно. На малолѣтни 4 дѣца и тя сама 5, всекому по 8 лева на мѣсецъ; значи по единъ грошъ имъ даваме, за вѣже ли, за вода ли или за лѣжици? (Смѣхъ). Най-сѣтливъ трѣбва да бѣде малко много разчетливи въ такъвъ случай, и слѣдователно, азъ намирамъ, че ако дѣйствително самия законъ прѣдвизда такова нѣщо, и, ако не искате къмъ женитѣ на военнитѣ да бѣдемъ такива, ако ний бѣхме щедри къмъ женитѣ на офицеритѣ, то трѣбва да бѣдемъ щедри поне и къмъ семейството на този човѣкъ, който е занимавалъ едно почетно мѣсто. Инакъ неговитѣ страдания и мѣжки нѣма да бѣждатъ оцѣнявани отъ насъ, които г-нъ Башевъ ги изложи. Защото, ако не се съгласимъ съ мнѣнието на г-на Башева, азъ прѣдлагамъ да се даде една пенсия не по-малко отъ 60 лева; поне толкозъ, колкото се дава за солдатинъ, за фелдфебелъ.

Прѣдсѣд.: Понеже никой другъ не иска думата, ще дамъ на вотирание. По реда си, първо иде прѣдложението

на комисията, която е рѣшила, (Докл.: Искамъ думата), да се отпусне на Янка Ионкова, 40 лева мѣсечна пенсия.

Докл. К. Поповъ: Азъ се съгласявамъ съ прѣдложението на г-на Икономова, да се увеличи пенсията на 60 лева на Янка Ионкова.

Прѣдсѣд.: Понеже г-нѣ докладчикъ се съгласи съ мнѣнието на г-на Икономова, ще дамъ на вотирание първо по реда си прѣдложението на г-на Балчева, което прѣдседствува, понеже г-нѣ докладчикъ се отказва отъ своето прѣдложение.

Който не приема прѣдложението на г-на Балчева, щото да се отпуснатъ на Янка Ионкова 80 лева мѣсечна пенсия, да си вдигне ржката. (Меншество). Меншество, приема се.

Докл. К. Поповъ: Прощение отъ Никифоръ Илиевъ Зеленски, Русинъ и Руски подданикъ, по настоящемъ живущъ въ село Карамусалъ, Т.-Пазарджикски окръгъ, съ занятие кожухаръ. Просителя отъ 78 година живѣе въ България отъ врѣмето на Русско-Турската война, и сега проси да се приеме за Български подданикъ. Къмъ прощението си има приложено свидѣтелство и актъ, чрѣзъ който се удостоверява неговото самостоятелно занятие, добро повѣдение и честностъ.

Комисията е искавала мнѣние да се приеме за Български подданикъ, за което е съгласенъ и г-нѣ М-ръ.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не е съгласенъ, да се приеме за Български подданикъ Никифоръ Илиевъ Зеленски, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прощение отъ Александръ Валтерсдорфъ, жителъ отъ В. Търново, оръжейний масторъ на 18-й Етърски полкъ, Руски подданикъ. Просителя желае да се приеме за Български подданикъ, като прилага едно свидѣтелство, чрѣзъ което се удостоверява, че той отговаря на условията които се изискватъ отъ закона за подданството, и г-нѣ М-ръ е съгласенъ за приемането му.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не е съгласенъ да се приеме за Български подданикъ Рускоподанный Александръ Валтерсдорфъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прощение отъ Стефанъ Юриничъ, по народностъ Хърватинъ, Австро-Венгерски подданикъ, отъ 9 години живѣе въ България, занимава се съ непрѣкъсната учителска длъжностъ при държавнитѣ училища. Къмъ прощението си има приложено свидѣтелство, което удостоверява, че той е свободенъ да се приеме за Български подданикъ. Комисията е искавала мнѣние да се приеме за такъвъ и г-нѣ М-ръ е съгласенъ за приемането му.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема мнѣнието на комисията, щото Австро-Венгерски подданикъ Стефанъ Юриничъ да се приеме за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Прощение отъ Софийски жителъ Кузма Здаренко, Руски подданикъ. Просителя живѣе въ България отъ 1885 год. Служилъ е въ I-й Конний на Н. Ц. Височество полкъ, участвувалъ е въ Сърбско-Българската война прѣзъ 1885 год. Къмъ прощението си има приложенъ актъ, съгласно закона за Българското подданство. Комисията

рѣши да се приеме просителя за Български подданикъ и г-нѣ М-ръ е съгласенъ за приемането му.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема мнѣнието на комисията, да се приеме за Български подданикъ рускоподанный Кузма Здаренко, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Прощение отъ Италиянеца Иванъ Мария-Моруци, подданикъ Италиански, живущъ по настоящемъ въ градъ В. Търново. Просителя живѣе въ В. Търново отъ 1880 год. Къмъ прощението си има приложенъ актъ, съгласно закона за Българското подданство.

Комисията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ и г-нѣ М-ръ е съгласенъ за приемането му.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема прѣдложението на комисията, да се приеме за Български подданикъ Иванъ Мария-Моруци, Италиански подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Прощение отъ Порфирий Афанасиевъ, Русинъ и Руски подданикъ, оръжейний майсторъ въ VI-й пѣши Търновски на Н. Ц. Височество полкъ. Просителя живѣе въ България отъ 1882 год. Къмъ прощението си има приложени документи за това, че е служилъ на Българска държавна служба, отъ когато е дошелъ въ България. Има приложенъ и актъ, съгласно закона за Българското подданство. Комисията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ и г-нѣ М-ръ е съгласенъ за приемането му.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема мнѣнието на комисията, да се приеме за Български подданикъ Порфирий Афанасиевъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл.: Прощение отъ Иванъ Т. Кассевъ отъ гр. Казанлъкъ. Просителя прилага къмъ прощението си едно свидѣтелство съ дата 1876 год. Августъ 13-й отъ епархийски смѣсенъ съвѣтъ, подписано отъ прѣдсѣдателя на този съвѣтъ Левкийски Гервасий и отъ нѣкои извѣстни г-да отъ Пловдивъ, като отъ: Гешевъ, Г. Груевъ, Хр. Г. Дановъ, Т. Искровъ Кесяковъ, А. Д. Самоковлиевъ, Маравеновъ, Каблешковъ, Констан. Икономовъ, за това, че когато Българитѣ сж били изложени на Турскитѣ бѣсици, се завзели и отървали много души отъ бѣсилката и тичалъ по капиитѣ, за да може да ги отървава. Всички тѣзи негови заслуги се удостоверяватъ само съ туй удостоверение отъ казания горѣ епархийски смѣсенъ съвѣтъ.

Комисията, като има прѣдъ видъ тия негови заслуги, искава мнѣние, да му се отпусне мѣсечна пенсия отъ 30 л.

Ат. Самоковлиевъ: Г-да прѣдставители! Просителя Иванъ Кассевъ, поне менъ ми е много извѣстенъ. Въ 1876 г., когато вече стана въстанието и слѣдъ въстанието той се повика отъ комисията, за да се намира тамъ въ изслѣдванята, и тозъ човѣкъ, отъ като се прѣмѣсти въ Пловдивъ, турцитѣ го държаха близо една година, и за това, този човѣкъ нѣмаше тогава никаква заплата. Той е помогналъ много на нашитѣ хора, като по много скришенъ начинъ ги е съвѣтвалъ какъ и кога да избѣгватъ, какъ да се отърватъ. Сега този човѣкъ е пропадналъ и за това той заслужава да му се даде една по-голъма пенсия. Споредъ

както се доказва, че комиссията му опрѣдѣлила 30, 40, лева, то е много малко, защото този човѣкъ е въ бѣдно положение, той имаше къща добра, която сега е пропаднала, има 3—4 дѣца. Той е вече човѣкъ пропадналъ, къща нѣма. За това, азъ ще моля г-на докладчика да се съгласи, да му се отпуснатъ поне 100 лева, или най-малко 80 лева, и това ще бѣде до нѣкадѣ достатъчно, до колкото е той заслужилъ. Защото, ако да има тукъ Перущичанье и Брѣстовичанье, или Панчаревци, тѣ можѣтъ да докажатъ, какъвъ е този човѣкъ, той какво е извършилъ. За това, азъ моля г-на докладчика да се съгласи съ това, което азъ прѣдлагамъ, да му се отпусне една мѣсечна пенсия поне отъ 80 лева най-малко.

В. Икономовъ: Г-да прѣдставители! Тоя Ив. Касевъ отъ Казанлъкъ е човѣкъ, на когото трѣбва да обърнемъ внимание. Прѣди освобождението на България той бѣше единъ отъ най-добритѣ защитници прѣдъ турското правителство на ония, които страдаха отъ турския тиранизъмъ. Но да не продължавамъ повече. Когато е въпроса за такива хора, не трѣбва да се скжнимъ, защото такива хора не само, че сами отиваха и ставаха застъпници прѣдъ такива мѣста, къдѣто бѣше непристъпно за всѣкого, ами харчеха пари, изживяваха сумни само и само за да можѣтъ да бждѣтъ полезни на тия, за които сж се застъпили.

Азъ поддържамъ мнѣнието на г-на Самоковлиева и моля да се отпусне на тоя човѣкъ не по малко пенсия отъ 80 лева.

К. Костовичъ: Г-да прѣдставители! За всѣка заслуга има и възнаграждение, обаче за всѣка заслуга трѣбва и възнаграждението да бѣде равномѣрно. За тая цѣль Нар. Събрание въ второто си засѣдание избра комиссия по разнитѣ М-рства, а тѣй сжщо и една прошетарна комиссия, за да дава своето мнѣние по тия разни въпроси, или по прошенията, които се даватъ въ Събранието. До колкото ми е извѣстно, г-да прѣдставители, лицето Ив. Касевъ отъ Казанлъкъ е доста състоятелно и ако той е заслужилъ, ако е ходилъ да помага на хората, има и други, които сж носили пушки и сж стояли на балкана; за това пенсията, която му е отпуснала комиссията отъ 30 лева, е достатъчна. Прѣдъ видъ на това азъ моля Нар. Събрание, да не се съгласява съ мнѣнието на г-на Самоковлиева, поддържано отъ г-на Икономова, а да приеме мнѣнието на комиссията. (Гласове: Исчерпанъ е въпроса).

Прѣдсѣдъ: Желаетъ ли Нар. Събрание, да се говори още по тоя въпросъ? (Гласове: Не желаетъ). Който желаетъ да се говори, да си вдигне ржката. (Единъ вдига). Прѣкратаватъ се дебатитѣ.

Ще дамъ на вотиране прѣдложението на комиссията. Който не приема прѣдложението на комиссията, да се отпусне на Ив. Касевъ отъ Казанлъкъ 30 лева мѣсечна пенсия, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Промение отъ Никита Надточи бивши вахмистръ въ рускитѣ и българскитѣ войски, родомъ стъ Русия, Русинъ, проживяющъ въ Българското Княжество отъ 1880 година до сега. Къмъ промения си просителя има свидѣтелства, за гдѣто е служилъ въ Българ-

ската войска честно и съвѣстно. Послѣ това има актъ, който удостоверява, че има самостоятелно занятие и добро повѣдѣние.

Комиссията, като има прѣдъ видъ тия документи, които е приложилъ просителя къмъ промения си, на мнѣние е, да се приеме за Български подданикъ. Г-нъ М-ръ е съгласенъ за това.

Прѣдсѣдъ: Който не приема прѣдложението на комиссията, да се приеме за Български подданикъ Никита Надточи, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Промение на Стефанъ Николовъ, отъ гр. Шуменъ. Просителя като поборникъ прѣвъ Русско-Турската война зималъ е живо участие въ защитата на Шипченския проходъ, както и другаритѣ му. Той е дѣйствувалъ освѣнъ като поборникъ, още и по Българскитѣ въстания, прѣди освобождението на България. Освѣнъ ранитѣ, които има на нѣколко мѣста по тѣлото и които се изброуватъ отъ едно медицинско свидѣтелство, приложено къмъ промения му, посочва се една рана отъ докторитѣ които казватъ въ свидѣтелството така: „На аксиалната линия на деветото ребро една кръгла рана до единъ сантиметръ въ диаметра, отъ която постоянно тече гной изобилно.“ Отъ това свидѣтелство става явно, че просителя отъ войната насамъ страда отъ тая именно рана и, както се казва по-нататъкъ въ свидѣтелството, той билъ много слабъ и на да ли ще живѣе още една година.

Комиссията, като има прѣдъ видъ това обстоятелство, че той е заслужилъ нѣщо повече отъ поборникъ, изказа мнѣние да му се отпусне 40 лева мѣсечна пенсия.

Прѣдсѣдъ: Ще се гласува. Който не приема прѣдложението на комиссията, да се отпусне на Стефанъ Николовъ 40 лева мѣсечна пенсия, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Промение отъ Пизантъ Х. Мумджиянъ, Ерменецъ Григориянинъ, съ источно православно вѣроисповѣдание, по занятие търговецъ, бивши жителъ отъ гр. Цариградъ, а отъ 1877 год. до днесъ живѣе въ България въ гр. Казанлъкъ. Просителя е Турски подданикъ, отъ Ерменска народностъ. За туй трѣбва да се вотира приемането му чрѣвъ Нар. Събрание.

Комиссията е на мнѣние да се приеме.

Прѣдсѣдъ: Който не приема прѣдложението на комиссията, да се приеме Пизантъ Х. Мумджиянъ за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Промение отъ Иванъ Несторовский, живущъ въ гр. София. Просителя живѣе въ България отъ 1880 год. до днесъ, пълновъзрастенъ, Руски подданикъ, Русинъ. Къмъ промения си има приложенъ единъ актъ, съгласно закона за Българското подданство, чрѣвъ който се удостоверява, че Ив. Несторовский живѣе въ столицата отъ 1880 год., служилъ въ Българскитѣ войски, като кадровъ инструкторъ, жененъ за Българка, Софийска гражданка, има 4 дѣца и ималъ честно и добро повѣдѣние.

Комиссията уважи просбата му и е на мнѣние, да се приеме за Български подданикъ и моли Нар. Събрание, да го приеме за такъвъ, понеже и г-нъ М-ръ е съгласенъ.

Прѣдсѣд.: Който не приема прѣдложението на комиссията, да се приеме Ивѣ Несторовскій за български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Яначко А. Церковски, поборникъ отъ с. Църква, Софийска околия, живущъ въ гр. София. Просителя прѣзъ Сръбско-Турската, както и прѣзъ Русско-Турската война е зималъ участие, заедно съ двамата си синове, отъ които единия е падналъ въ войната, а другия е живъ и сега е мисля майоръ. Просителя е ималъ дадено прошение прѣди нѣколко дни, което се докладва и се испрати въ М-рството на Вжтрѣшниятъ Дѣла да удовлетвори просителя, като сжщеврѣменно прѣпоръчи на сина му и той да му дава нѣщо. Отъ послѣ се констатира, че сина му и той зималъ участие въ биткитѣ, които сж станали за освобождението на България. Заради това просителя отгбгилъ документитѣ си и отново ги внася въ Нар. Събрание, съ молба да му се отпусне пенсия. Понеже комиссията по-напрѣдъ нѣмаше данни, че просителя е участвувалъ въ войнитѣ съ двамата си синове, рѣши да му се отпусне по-малка пенсия, но отъ послѣ комиссията, като зема тия свѣдѣния, изказа мнѣние, да му се отпусне 30 лева мѣсечна пенсия.

Прѣдсѣд.: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание. Който не приема прѣдложението на комиссията, да се отпусне на Яначко Церковски 30 лева мѣсечна пенсия, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Вернардъ Исковичъ, бивши Ромѣнски подданикъ, по настоящемъ живущъ въ гр. Русе. Просителя е на 41 год. възраст, жененъ и има дѣца, по народностъ Израйльтининъ, заселилъ се е въ България въ 1878 год. и е проживелъ въ Руссенската община около 12 години, има самостоятелно занятие, търговецъ на галантарийни стоки. Има актъ, приложенъ къмъ прошениято си, съ който се удостоверява това, което казахъ.

Комиссията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ, сжщо и г-нъ М-ра е съгласенъ.

Прѣдсѣд.: Понеже никой не иска думата ще дамъ на вотирание. Който не приема прѣдложението на комиссията, да се приеме Вернардъ Исковичъ за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Недѣля Данчева, отъ гр. Чирпанъ. Просителката казва, че синъ ѝ заедно съ 5—6 души негови другари, въ врѣме на съединението, 6 Септември, издигналъ най-първъ знамето за съединението въ Чирпанъ, но като билъ нападнатъ отъ войската и стражаритѣ заедно съ единъ свой другаръ падналъ убитъ, така щото проси да ѝ отпусне една пенсия, за да може да прѣживѣва.

Комиссията, като има прѣдъ видъ, че тия, които зеха участие по 6 Септември, които пострадаха по него врѣме, се възнаградиха, изказа мнѣние да се отпусне и на просителката 25 лева мѣсечна пенсия и моли Нар. Събрание да приеме това.

Прѣдсѣд.: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание. Който не приема прѣдложението на комиссията,

да се отпусне на Недѣля Данчева 25 лева мѣсечна пенсия, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Вилхелмъ Бейманъ, германски подданикъ, живѣе въ България отъ 1878 год. насамъ. Има актъ отъ Руссенския градски кметъ, че е честенъ и има самостоятелно занятие — желѣзаръ.

Комиссията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ и моли Нар. Събрание да го приеме за такъвъ. Г-нъ М-ръ е съгласенъ.

Прѣдсѣд.: Който не приема прѣдложението на комиссията, да се приеме Вилхемъ Бейманъ за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ живущия въ гр. Русе, руски подданикъ, Иванъ Николаевичъ Александровъ. Просителя казва, че живѣе въ България въ Руссенската община отъ 12 год. насамъ и се числи на служба безпрѣрывно 12 год. като чиновникъ. При това жененъ е за Българка има и дѣца. Има приложенъ къмъ прошениято си актъ, отъ който се удостоверява, че живѣе отъ 12 год. насамъ въ България, има самостоятелно занятие и е честенъ.

Комиссията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ, сжщо и г-нъ М-ръ е съгласенъ.

Прѣдсѣд.: Който не приема прѣдложението на комиссията, да се приеме Иванъ Николаевичъ Александровъ за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Григоръ Николовъ Кошкинъ, Русинъ, живущъ въ гр. Хасково, каплемейсторъ на 10 пѣши Родопски полкъ, отъ 11 години насамъ живѣе въ България, зималъ участие въ Сръбско-Българската война въ 1885 год. Къмъ прошениято има актъ, съгласно закона за Българското подданство.

Комиссията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ, сжщо и г-нъ М-ра е съгласенъ.

Прѣдсѣд.: Който не приема прѣдложението на комиссията, да се приеме Григоръ Николовъ Кошкинъ за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Францъ Кебердле, отъ село Комаровъ, Хоровицкый окръгъ, Чехия, по народностъ Чехъ, Австрийски подданикъ, живущъ по настоящемъ въ София. Просителя казва, че живѣе въ България отъ 1881 год. Къмъ прошениято си има актъ и свидѣтелство, които се изискватъ отъ закона за Българското подданство.

Комиссията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ, сжщо и г-нъ М-ръ е съгласенъ.

Прѣдсѣд.: Който не приема прѣдложението на комиссията, да се приеме за Български подданикъ Францъ Кебердле, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Димитръ Ив. Бееровъ, учителъ въ Руссенската Държавна, Реална Гимназия. Просителя е Българинъ прѣселенецъ отъ Бессарабия, бивши Руски подданикъ, билъ е степендиантъ на бившата И. Румелия. Отъ 1885 год. до сега служи като короненъ чиновникъ и сега е учителъ въ Руссенската Държавна Гимназия. Къмъ прошениято си има свидѣтелства отъ учрежде-

нията, гдѣто е служилъ; има свидѣтелство и актъ, които се изискватъ отъ закона за българското подданство.

Комиссията, като има прѣдъ видъ всичкитѣ тия документи, на мнѣние е да се приеме за Български подданикъ, понеже и г-нъ М-ръ е съгласенъ.

Прѣдсѣд.: Който не приема прѣдложението на комиссията, да се приеме за Български подданикъ Димитъръ Иванъ Веровъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Гюро Начевъ отъ с. Кочмаларе, Карловска Околия. Просителя казва, че прѣзъ 1876 год., като доброволецъ въ четата на Хр. Ботевъ, зималъ участие въ всичкитѣ битки на тая чета и билъ раненъ. Има семейство, жена дѣца, отъ друга страна билъ крайно бѣденъ, което се удостоверява отъ едно свидѣтелство отъ селото, гдѣто живѣе. Има едно медицинско свидѣтелство, съ което се удостоверява, че Гюро Начевъ е съвършено сакатъ съ лѣвата ржка, вслѣдствие нараняване съ огнестрѣлно оръжие и неспособенъ за никакъвъ физически трудъ.

Комиссията провѣри, че просителя не е записанъ въ книгата, която е издалъ покойния З. Стояновъ, но свидѣтелитѣ, които удостоверяватъ, че е билъ тѣхънъ другаръ, сж записани въ тая книга. Комиссията взима прѣдъ видъ показанията на свидѣтелитѣ и, като има прѣдъ видъ, че 7—8 души отъ тая чета не сж записани въ книгата, убѣди се, че и просителя е билъ дѣйствително въ четата на Хр. Ботева; за туй тя е на мнѣние да му се отпусне 30 лева мѣсечна пенсия.

В. Поповъ: Азъ ще моля г-на докладчика да разясни, да ли не е по погрѣшка докладвано това прошение, тѣй като прѣди десетина дена подобно едно прошение се докладва и азъ много хубаво помня, че говорихъ по него противъ, а г-нъ Икономовъ ми възразяваше. Азъ тогава казахъ, че не мога да оспорявамъ, че просителя е билъ въ Хр. Ботевата чета, обаче колкото се касае до това, че той билъ раненъ въ лѣвата ржка и останалъ сакатъ, казахъ, че това е лъжа. Азъ моля да се даде подъ сждъ тоя докторъ, който е далъ това свидѣтелство, тѣй като тукъ има хора отъ Карловската околия, които могатъ да знаятъ тая работа. Азъ убѣдително настоявамъ, че тоя човѣкъ не е осакателъ отъ рана въ лѣвата ржка въ Хр. Ботевата чета. Това прошение, до колкото помня азъ, се гледа една сжбота; за туй азъ съмъ на мнѣние да се направи първо справка, да ли е земено нѣкакво рѣшение отъ Събранието, какво е направено по-напрѣдъ, вѣрно ли е това свидѣтелство и т. н. Азъ моля да се остави прошениято безъ послѣдствие.

Докл. К. Поповъ: Г-да прѣдставители! Понеже въпроса е да се провѣри истинността на казаното въ това прошение, както и свидѣтелството, издадено отъ доктора, азъ нѣмамъ нищо противъ мнѣнието на г-на Божилю Попповъ и съмъ съгласенъ, да се отложи разглежданieto му, до като се провѣри истинността.

Единъ прѣдставителъ. Азъ моля г-на докладчика да каже, отъ живитѣ другари на Ботева има ли нѣкой подписанъ въ свидѣтелството?

Докл. К. Поповъ: Азъ по-напрѣдъ спомѣнахъ, че има подписани свидѣтели отъ живитѣ другари на Ботева, именно Пенко Минчовъ, който е записанъ въ книгата на Захария Стояновъ, че е билъ въ Хр. Ботевата чета, той свидѣтельствува, че просителя Гюро Начевъ е билъ тѣхънъ другаръ въ сжщата чета. По-нататкъ не знамъ.

Ст. Къойбашиевъ: За лицето, за което се говори, понеже е отъ Карловската околия, имамъ честь да кажа, че дѣйствително това лице е било въ Ботевата чета. Негова милость гдѣто питаше, да ли е подписанъ на свидѣтелството му нѣкой отъ живитѣ Ботеви другари, ще му кажа, че азъ съ очитѣ си видѣхъ, когато Майоръ Ботевъ му подписваше свидѣтелството. Че дѣйствително лѣвата ржка му е осакатела, това е вѣрно, не може да се оспори. Даже мисля, че е билъ адютантъ на покойния Ботевъ.

Докл. К. Поповъ: Понеже въпроса се касае, г-да прѣдставители, до истинността на документитѣ и на прошениято, по-справедливо ще бѣде да се испита, до колко сж вѣрни тия свидѣтелства, за туй казахъ и по-напрѣдъ, че съмъ съгласенъ да се отложи въпроса и да отгѣли прошениято. (Гласове: Прието. Други гласове: Да се вотира).

Прѣдсѣд.: Нѣма какво да се вотира, понеже г-нъ докладчика отгѣли прошениято.

Докл. К. Поповъ: Прошение на Бернардъ Торчиано, Видински гражданинъ. Просителя е родомъ отъ гр. Яштъ, Ромжния, Ромжски подданикъ, по занятие аптекаръ, живущъ по настоящемъ въ гр. Видинъ. Къмъ прошениято си има приложенъ актъ съгласно закона за Българското подданство.

Комиссията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ, сжщо и г-нъ М-ръ е съгласенъ.

Прѣдсѣд.: Който не приема прѣдложението на комиссията, да се приеме Бернардъ Торчиано за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение на Стефанъ К. Валцаровъ, Турски подданикъ. Къмъ прошениято си има приложенъ актъ и свидѣтелство, отъ който се удостоверява, че живѣе отъ три години въ гр. Плевенъ, ималъ добро повѣдение и се занимава съ учителствуване.

Комиссията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ, сжщо и г-нъ М-ра е съгласенъ.

Прѣдсѣд.: Който не приема прѣдложението на комиссията, да се приеме Стефанъ Валцаровъ за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Менахимъ Навонъ отъ гр. Шуменъ, по народностъ и вѣроисповѣдание израилско, бивши Холандски подданикъ. Къмъ прошениято има приложенъ актъ и свидѣтелство, отъ които се констатира, че той е на 65 год., има жена и дѣца, отъ 50 години на самъ живѣе въ гр. Шуменъ и ималъ добро повѣдение.

Комиссията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ и моля Нар. Събрание да го приеме за такъвъ.

Прѣдсѣд.: Който не приема прѣдложението на комиссията, да се приеме за Български подданикъ Менахимъ Навонъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Софийский жителъ Ив. Д. Денисовъ, Русски подданикъ. Просителя казва, че живѣе отъ 77 год. въ България, билъ е доброволецъ въ Софийската на Н. В. Княза Александра I-ва дружина, отъ 1880 год. 1 Априлия билъ е чиновникъ въ правителственитѣ учреждения въ България, жененъ за Българка. Въ прошеніето си има приложени и актъ и свидѣтелства, които удостоверяватъ това, което се иска отъ закона за приеманіе Българско подданство. Комиссията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ, тъй сѣщо и г-нъ М-ръ е съгласенъ за приеманіето му.

Прѣдсѣд: Който не приема Ив. Д. Денисова за Български подданикъ, да се вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Ламби Хусакъ, подданикъ Австро-Унгарски, аптекаръ, Чехъ, живуць въ България отъ 8 години насамъ. При прошеніето си има приложени актъ и свидѣтелство, които се изискватъ отъ закона за Българското подданство. Сѣщо има удостоверение отъ своето правителство, което го уволнява отъ подданството, което е занимавалъ до сега. Комиссията е на мнѣние да се приеме за Български подданикъ. Тѣй сѣщо и г-нъ М-ръ е съгласенъ.

Прѣдсѣд: Който не приема прѣдложеніето на комиссията, щото Ламби Хусакъ да се приеме за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Аврамъ Давидовичъ, родомъ отъ Цариградъ — Турция, Турски подданикъ, свършилъ е аптекарството въ Русия, гдѣто му е забранено да живѣе. Просителя къмъ прошеніето си има приложено: свидѣтелство и документи, които удостоверяватъ, че той може да бѣде приетъ за Български подданикъ, за това комиссията искава мнѣние, да се приеме. Г-нъ М-ръ е съгласенъ на това.

Прѣдсѣд: Който не приема прѣдложеніето на комиссията, щото Аврамъ Давидовичъ да се приеме за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Димитръ Станчевъ Копринковъ, жителъ отъ Стара-Загора. Просителя казва, че слѣдъ Русско-Турската война, когато изгорѣлъ градътъ Ст.-Загора, правителството отпуснало на жителитѣ на този градъ по 25 лири турски и, слѣдъ като си построили кѣщи, изгорели съ всичкитѣ мебели и пакъ останали вънъ. Слѣдъ това нѣколко отъ неговитѣ приятели му дали волни помощи, за да си изгради една шо годѣ кѣща. Сега тѣзи 25 лири заедно съ лихвитѣ се искатъ отъ правителството. Просители, като се намира въ невъзможность да ги плати, понеже билъ много бѣденъ, което се удостоверява отъ нѣколко свидѣтелства отъ жителитѣ на Ст.-Загора и отъ общинското управление, искава мнѣние, да му се опрости.

Прѣдсѣд: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание. Който не приема прѣдложеніето на комиссията, да се опростятъ на Димитръ Ст. Копринковъ 25 лири турски, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Симеонъ Даниловъ Тимощенко, запасенъ подпоручикъ отъ Българската армия, живѣе въ Татаръ-Пазарджикъ. Просителя казва, че е заселенъ въ Т.-Пазарджикъ отъ 80 год. и е вземалъ живо участие въ Русско-Турската война. Къмъ прошеніето си има приложенъ актъ и свидѣтелство, които удостоверяватъ, че той може да бѣде приетъ за Български подданикъ. Комиссията искава мнѣние да бѣде приетъ за Български подданикъ и г-нъ М-ръ е съгласенъ на това.

Прѣдсѣд: Който не приема прѣдложеніето на комиссията, да се приеме Симеонъ Данаиловъ Тимощенко за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ поручика на 24 пѣший Черноморски полкъ Шкуренко, до сега Русски подданикъ, къмъ прошеніето си има приложенъ единъ актъ, съ който се удостоверява, че той живѣе отъ 78 год. въ България и че има добро повѣденіе. Комиссията е на мнѣние да се приеме просителя за Български подданикъ, тъй сѣщо и г-нъ М-ръ е съгласенъ за приеманіето му.

Прѣдсѣд: Който не приема прѣдложеніето на комиссията, да се приеме почучикъ Шкуренко за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Наталъ Бербора, Австрийски подданикъ, живуць въ Пенцера, Пенцерска околия. Просителя казва, че е аптекаръ и живѣе отъ 84 год. насамъ въ България, моли да се приеме за Български подданикъ. Комиссията, като има прѣдъ видъ свидѣтелствата, които сѣ приложени къмъ прошеніето му, искава мнѣние да бѣде приетъ за Български подданикъ и г-нъ М-ръ е съгласенъ.

Прѣдсѣд: Който не приема прѣдложеніето на комиссията, да се приематъ Наталъ Бербора за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Самоилъ и Иона Берковичъ и Ицикъ Гертнеръ. Просители сѣ Ромжнски подданици, живѣятъ въ България отъ доста години насамъ. Къмъ прошеніето си иматъ приложенъ актъ, какъвто се изисква отъ закона за Българското подданство. Комиссията е на мнѣние да се приематъ за Български подданици, г-нъ М-ръ е тоже съгласенъ.

Прѣдсѣд: Който не приема прѣдложеніето на комиссията, да се приематъ Самоилъ и Иона Берковичъ и Ицикъ Гертнеръ за Български подданици, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приематъ се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Георги Николовъ. Просители казва, че е отъ Тулча, Ромжний, но прѣселенъ е отъ 71 год. насамъ въ България, Вългаринъ, моли да се приеме за Български подданикъ. Къмъ прошеніето си има приложено свидѣтелство, чрезъ което се удостоверява, че е прѣсѣленъ отъ 71 год. въ България.

Прѣдсѣд: Ако просителя е Вългаринъ при всичко, че е роденъ въ Тулча (Ромжний), не докладвайте прошеніето.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Илия Станковъ, Сърбски подданикъ по настоящемъ живуць въ Видинъ. Просителя казва, че живѣе въ България 7—8 год. Къмъ

прошението си има приложенъ актъ, какъвто се изисква отъ закона за Българското подданство и комиссията е на мнѣние да се приеме за такъвъ, понеже и г-нъ М-ръ е съгласенъ.

Прѣдсѣд. Който не приема прѣдложението на комиссията да се приеме Илия Станковъ за Български подданикъ да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. К. Поповъ: Прошение отъ Осфалсъ Карлъ Полцениусъ, полякъ живуцъ въ Стара-Загора отъ 87 год., русски подданикъ. Къмъ прошениято си има приложено свидѣтелство, съ което се удостоверява, че той живѣе въ България и комиссията мисли да се приеме за Български подданикъ. Г-нъ М-ръ е съгласенъ за приеманieto му.

Прѣдсѣд. Който не приема прѣдложението на комиссията, да се приеме Осфалсъ Карлъ Полцениусъ за Български подданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Давамъ петъ минути отпущъ.

(Слѣдъ отпущъ).

Прѣдсѣд. (Звъни). Засѣданието се продължава.

Г-нъ докладчикъ Кознички има думата.

Докл. Д. Кознички: Г-да прѣдставители! Ще се докладва прошениято на Мария В. Телесницка. Просителката казва, че мжжътъ ѝ въ врѣме на освобождението на България, като офицеръ въ тогавашната война е земалъ участие, притѣжава свидѣтелство като опълченецъ отъ тогавашния командиръ, служилъ е въ България отъ освобождението ѝ, до като умрѣлъ, миналата година бивалъ е войнски началникъ въ Трънъ и по други мѣста, слѣдъ смъртъта си оставилъ четири дѣца малолѣтни и жена, които е Българка. Сега жена му — просителката — моли да ѝ се даде една пенсия за поддръжка на останалитѣ сирачета.

Комиссията, като има прѣдъ видъ неговитѣ заслуги, че е приелъ да остане въ България и да служи вѣрно, че е земалъ най-сетнѣ участие въ Сръбско-Българската война, рѣши и моли Нар. Събрание на основание на тѣзи документи да ѝ отпущне 50 лева мѣсечна пенсия.

Прѣдсѣд. Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание. Който не приема прѣдложението на комиссията, да се отпущне на Мария В. Телесницка мѣсечна пенсия отъ 50 лева, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Д. Кознички: Прошение на Райна Попъ Георгиева, извѣстната княгина. Просителката е извѣстна на всѣкому, особено на по-старитѣ хора, тя казва че била учителка въ Търновската гимназия и вече прѣстанала да учителствува отъ силенъ ревматизмъ въ слѣдствие затварянieto ѝ въ врѣме на въстанието по темницитѣ и истезавана отъ турскитѣ власти, вече не могла да продължава да се прѣхранва и се намира въ крайно бѣдно положение, за туй моли почитаемо Нар. Събрание да ѝ отпущне една мѣсечна пенсия отъ 300 лева.

Комиссията като има прѣдъ видъ, че уважаемата поборница Райна Попъ Георгиева, така нарѣчена „княгинята“, всѣкому е извѣстна, има и въ всичкитѣ записки и картини, рѣши най-сетнѣ да моли Нар. Събрание, да ѝ отпущне мѣсечна пенсия отъ 100 лева.

Прѣдсѣд. Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание. Който не приема прѣдложението на комиссията, да се отпущне на Райна Попъ Георгиева мѣсечна пенсия 100 лева, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Д. Кознички: Ще се докладва прошениято на кметоветѣ отъ Рупчоската околия на брой 9 души отъ 9 общини, които просятъ мѣжду другото, като казватъ, че тѣхнитѣ села се намирали близо къмъ Радопитѣ, гдѣто сж били насѣлени отъ половина и повече отъ нашитѣ събратия Мусюлмани помаци и като нѣмали срѣдства да се обучаватъ дѣцата имъ, както Мусюлманскитѣ така и Българскитѣ, намѣрили за добръ да молятъ почитаемото Нар. Събрание да благоволи и разрѣши да обдържа правителството едно училище трикласно въ едно срѣдоточно село Орѣхово. Комиссията, като има прѣдъ видъ това затѣтено мѣсто, че тамъ населението е половина Българско и половина Мусюлманско и като има прѣдъ видъ, че това население се събира въ едно общо училище Българско, рѣши да моли почитаемото Нар. Събрание и правителството, да се обдържа едно трикласно училище въ това село Орѣхово на (Гласове: Прието) държавенъ счетъ.

Ст. Калчовъ: Азъ имамъ да добавя само тия думи, че поч. комиссия е приела това съ акламация, а сжщо и г-нъ М-ръ е съгласенъ.

Прѣдсѣд. Желаетъ ли Нар. Събрание да се говори? (Гласове: Не желаетъ.) Който желаетъ да се говори, да си вдигне ржката. (Никой не вдига.) Приема се. Значи, прѣкращаватъ се дебатитѣ. Ще дамъ на вотирание. Който не приема прѣдложението на комиссията, щото да се приеме молбата на кметоветѣ отъ Рупчоската околия да се отвори трикласно училище на смѣтка на държавата, въ село Орѣхово, Хвойска околия, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Д. Кознички: Ще се докладва прошениято на извѣстния труженикъ Захарий Хаджи Гюровъ отъ Самоковъ, който казва въ прошениято си, че още отъ началото на въздиганieto черковния въпросъ напустналъ търговията си въ Самоковъ и отишълъ въ Цариградъ, гдѣто стоялъ тамъ 13 години до окончателното разрѣшение на този въпросъ и изживилъ всичкитѣ си срѣдства, безъ да му е помогналъ нѣкой съ нѣкоя стотинка.

Просителя казва, че може би на нѣкои отъ неговитѣ колеги нѣкому нѣщо да е платено, може би нѣкой да е земалъ нѣкое пълномощие отъ своята община или градъ и да отиде за тѣзи цѣли; но уважаемия труженецъ Захарий Х. Гюровъ нито е земалъ пълномощия, нито е земалъ заплаща, а въсхитенъ отъ патриотизмъ къмъ Българското дѣло наелъ на гърба си тѣзи тѣжка задача, изживилъ всичкитѣ си срѣдства и останалъ днесъ старецъ на 70—80 години, живѣе въ едно затѣтено село, гдѣто му се намира тамъ единъ останалъ чифликъ.

Комиссията при разглежданieto на това прошение, г-да прѣдставители, не може да се произнесе, но остави на почитаемото Нар. Събрание, както намѣри за добръ, тѣй да се произнесе.

Хр. Дюкмеджиевъ: Г-да прѣдставители! Макарь че когато дойде да се издвигаватъ пари отъ хазната или да се възнаграждаватъ заслуживши хора, може би малко, както на други, тъй и на онѣзи, които зели да защищаватъ това дѣло е трудничко, но тъй като имаме вече примѣри отъ напръдъ и като е желателно и за напръдъ пакъ да се намиратъ хора, когато трѣбватъ, именно за туй мисли е цѣльта да се възнаграждаватъ нѣкои заслуживши хора, а тъй сжщо да се правятъ закони, които и правимъ както за пенситѣ, тъй и за възнаграждения.

Днесъ се докладва прошениято на Захарий Х. Гюровъ родомъ отъ Самоковъ, въ турско врѣме първенецъ по богатство по интелигентностъ, която фамилия и днесъ е голѣма, но за злощастие положението ѝ не е такова вече. Тѣзи фамилия, до колкото е могла да се труди като патриотическа, е правила своитѣ жертви. Първата жертва бѣше братъ му Христо, който тукъ въ София бѣше му писано да го отровятъ и испратятъ съ чинъ муавинъ въ Самоковъ. То бѣше само за това, защото трѣбваше да се убие вървежа на тѣзи фамилия, която бѣше зела нѣщо повече да върши за своя народъ. Остана най-стария братъ Захарий Х. Гюровъ, който, както е извѣстно на всички прѣдставители въ врѣме, когато България се борѣше за своето право по черковно отношение, бѣше, ако не единъ отъ първитѣ, то поне може да кажа отъ вторитѣ, който взе инициативата отъ къмъ нашата страна. Извѣстно ви е, че имаше отъ много мѣста хора като прѣдставители заети за тѣзи работа. Отъ Самоковския окръгъ бѣше той. Азъ не желая да расправамъ, неговитѣ другари имали ли сж пълномощия или не, — всѣ е едно, — защото ний възнаграждаваме трудовѣ или заслугитѣ. Но работата е поне тъй доказана, че въпросния Захарий Х. Гюровъ не е ималъ пълномощие отъ никѣдъ. Той 12 години е сѣделъ въ Цариградъ исклучително за тѣзи работа, даже съ клѣтва, който като трѣгна каза: „Или ще дойда съ единъ Български владика, или нѣма да се връщамъ“. Той бѣше първия, който направи да стане ожидаемото и да бѣде посрѣщнатъ отъ цѣль Самоковъ. Той изпълни това, защото билъ въ положение, но паритѣ си исхарчилъ. Сжщо тъй той е билъ и като проповѣдникъ когато бѣ въпроса, — прѣди още да се свърши черковния въпросъ, — поне да може да се направи да се назначатъ 6 български и 6 грѣцки владци. Заради това той около година и половина отива въ Македония а именно Скопие, Шипъ и Куманово, защото се изискваше да се искажатъ, кои на кое духовенство принадлежатъ. Съ една рѣчь заслугитѣ на този човѣкъ съ толкозъ, колкото може да направи единъ най-добъръ патриотъ. Сега може би нѣкои отъ г-да прѣдставителитѣ да се блязнятъ отъ това, че името на фамилията стои още такова и да мислятъ, че този човѣкъ е богатъ. Азъ и другъ нѣтъ съмъ казвалъ, че мѣчно е човѣкъ да има положение и да дойде до тамъ, щото да проси просто милостиня, но самата банка знае добръ на хората смѣткитѣ, а ний по между си не знаемъ. Азъ съ това не искамъ да убѣждавамъ г-да прѣдставителитѣ, но да расправа, като познавамъ личността и неговитѣ заслуги, за които и искамъ възнаграждението. Нека г-да прѣдставителитѣ помислятъ, че както единъ може въ едно

врѣме да заслужи на своя народъ съ рискуване на живота съ пушка или сабля, не по малко г-да прѣдставители е рискуванъ живота и на онѣзи, когато сж искали своитѣ правдини въ черковно отношение. Ето много прѣсни примѣри имаме. Сега пакъ единъ народъ, който се стрѣми къмъ това, което сме изминали и владкиия народъ, който може би има свои апостоли и ги праща може би не съ лоша цѣль, а само за това, за да могатъ тѣ на своя матеренъ языкъ да се молятъ по черквитѣ, има тѣхни апостоли отъ които г-нъ Маргариди лѣжи вече раненъ на 4 мѣста въ Солунъ. Това показва, че на сжщата участъ и нашитѣ хора сж били изложени. Тѣй щото, азъ като мисли, че не е малка заслугата на този човѣкъ, нека бждемъ тѣй щедри въ днешното си рѣшение на единъ човѣкъ, на когото малко остава да живѣе, — може би двѣ или три години, — не ще съ това нито да направимъ грѣхъ, нито пакъ да осиромашимъ хазната. Понеже комиссията се е произнесла, че това лице го счита за заслуживше, но само не е опрѣдѣлила суммата за пенсия, азъ мисли, г-да прѣдставители, нѣмаше нужда да се опрѣдѣля суммата, тъй като другаритѣ на помѣнхтия Захарий Х. Гюровъ сж живи, даже и възнаградени има за сжщия трудъ, то само по себе си е опрѣдѣлена тѣзи сума. Азъ при всичко че не искамъ да продължавамъ, но искамъ да ви кажа, че на този Захарий Х. Гюровъ бѣше нападната кѣщата отъ нѣкои тогавашни башибозуци, които бѣха подкупени отъ онѣзи, които бѣха наши противници, и той едвамъ голъ прѣзъ ноцъ можа да избѣга и да избави живота си; а тамъ, гдѣто бѣше се скрилъ владиката, тамъ се съсипа кѣщата. Понеже трѣбва да бждемъ равни въ дѣловѣтѣ, ако сме наградили едного вчера, трѣбва да послѣдваме това и днесъ и да докажемъ, че справедливо награждаваме труда, азъ ще моля г-да прѣдставителитѣ, щото като другаритѣ на този човѣкъ сж наградени вече по този черковенъ въпросъ, да бжде награденъ и той сжщо както и неговитѣ прѣдшественници. Моля почитаемото Нар. Сѣбрание да приеме това прѣдложение. (Прѣдсѣд.: Каква сума?). Понеже на другаритѣ му е отпущната 500 лева мѣсечна пенсия, то и нему толкова. Помнете, г-да прѣдставители, че той може да живѣе още петъ години най-много.

Докл. Д. Кознички: Азъ съжалявамъ, г-да прѣдставители, че по-прѣди, когато докладвахъ, испустналъ съмъ едно нѣщо да ви съобщя. Понеже мене не ме е имало, когато се е рѣшавалъ въ комиссията този въпросъ, имало е прѣди това друго рѣшение. Комиссията е дала това рѣшение, което ви съобщихъ; но слѣдъ като е получила едно писмо отъ М-рството на Вѣтрѣшнитѣ Дѣла подъ № 892, тогава даде тѣзи резолюции, прѣди това писмо бѣше дала друга резолюция, въ която се казваше така: комиссията, като признава на пълно заслугитѣ на уважаемия поборникъ, рѣши да прѣдложи на почитаемото Нар. Сѣбрание само да му поблагодари за заслугитѣ, тъй като той билъ богатъ. Но сѣгѣ, като се получи това писмо отъ М-рството на Вѣтрѣшнитѣ Дѣла, тогава комиссията даде такава резолюция. За да бждемъ правъ прѣдъ Комисаритѣ си, за да не испустна нѣщо, което е рѣшено, азъ ви съ-

общихъ и това. Последното рѣшение е, че комиссията нѣма нищо противъ това, ако Нар. Събрание му отпусне нѣщо.

А. Самоковлиевъ: Г-да прѣдставители! Прѣдговоривши г-нъ Дюкмеджиевъ иска за всичко; азъ ще се огранича на по-малко. Отъ неговитѣ съдружници въ Нар. Събрание, много малко се намиратъ, за да докажатъ неговитѣ заслуги или неговитѣ трудове по това дѣло. Той като е сѣдѣлъ 13 години въ Цариградъ по тѣзи работа, той е изживилъ само свои пари, а не е зямалъ отъ нигдѣ и това могатъ да го докажатъ днесъ както г-нъ д-ръ Чомаковъ, г-нъ Михайловски, г-нъ Славейковъ и други, които го познаватъ. Той на послѣдъкъ до тамъ е дошелъ, щото, когато се е завърналъ, слугата, когото е ималъ, далъ го е подъ сѣдъ и го осѣдилъ за 150 лири, за гдѣто му слугувалъ 13 години. За това, г-да прѣдставители, трѣбва да се възнагради и той, както сж възнаградени и много други. Той не е по-малко слугувалъ и по-малко исхарчилъ отъ тѣхъ за отечеството.

З. Градинаровъ: Г-да прѣдставители! Разиска се едно прошение, подадено отъ Захария Хаджи Гюровъ отъ Самоковъ, съ което иска, да му се заплати патриотизмътъ, който е извършилъ прѣзъ извѣстно врѣме на нашето робство. И комиссията, която е избрана отъ васъ, като докладава това негово прошение, отъ една страна прѣдвижда неговото материално положение, а отъ друга неговитѣ принесени заслуги на отечеството и като ги туря на терезата на правото, намира, че заслуги на рѣчения просителъ Захария Хаджи Гюровъ се уравниватъ, тъй да кажа, съ една официална благодарностъ отъ страна на Нар. Събрание къмъ този извѣстенъ патриотъ. Обаче, става единъ уважаемъ прѣдставителъ, г-нъ Дюкмеджиевъ, и ни привѣжда за примѣръ това, че понеже на тѣзи сѣщата година народолюбцитѣ, които сж жертвували своето скъпо врѣме и сж харчили свои капиталъ, дали сме имъ едно възнаграждение или оцѣнили сме тѣхнитѣ заслуги съ извѣстно количество пари, то казва, че трѣбва да направимъ сжщото и съ г-на Хаджи Гюрова. Тази е точката на неговата опора, съ която иска да ви убѣди, за да отпуснете една скромна пенсия на този човѣкъ отъ 6 хиляди лева. Дѣйствително, ако се погледне на единъ народъ както Българския, на когото каситѣ прѣщатъ отъ злато, 6 хиляди лева е много малка сума. Да излѣзе тѣзи сума отъ касата на другъ нѣкой народъ, да, ще бѣде много, но да излѣзе отъ Българската каса, какво има отъ това? Ще се обанкрути ли народа? Не, — казвамъ и азъ съ г-на Дюкмеджиева. Но, понеже неговата точка е, че понеже Събранието дало на неговитѣ другари 6 хиляди лева, то трѣбва и на този да дадемъ, то азъ не съмъ съгласенъ съ г-на Дюкмеджиева, защото всѣко неправилно рѣшение на Събранието не трѣбва да се повтори съ друго неправилно рѣшение. Ако ний сме били нѣкое врѣме щедри къмъ нѣкои извѣстни заслужили патриоти, на които, ако се издрѣнка въпроса по-тънко, ще излѣзе твърдѣ съмнителенъ тѣхния патриотизмъ, не трѣбва да се основаваме на тѣзи потрѣшки и да даваме пакъ такива пенсии. Имаше едно начало у насъ, което е: не трѣбва да се гледа на материалното положение на просителя, но да се види, дали той е заслужилъ или не. Тѣзи теории

обаче, споредъ мене е твърдѣ овѣхнала и не трѣбва да се опираме на нея. Винаги Нар. Събрание трѣбва да гледа първо заслугитѣ на извѣстенъ патриотъ, който търси отъ Нар. Събрание помощъ, и второ неговото материално положение. Знаете много добръ, г-да прѣдставители, че прѣд насъ явиватъ се хора, които сж излагали гърдитѣ си срѣщу неприятеля на нашето отечество и щомъ излѣзе нѣкой да каже, че просителя има синъ офицеринъ, солдатинъ, търговецъ и пр. и пр., който е въ положение да го поддържа, ний отхвърляме неговото прошение. И то е дѣйствително справедливо. Ако нѣкой ни увѣри, че единъ подлага рѣка за помощъ, а неговата каса прѣнци отъ злато, не вѣрватъ да се намѣри нито единъ отъ г-да народнитѣ прѣдставители да каже: отворете народната каса за него. Каква е тѣзи теория, че веднажъ като сме направили една грѣшка, трѣбва да я повторимъ? Азъ не можахъ да се убѣди отъ думитѣ на г-на докладчика на комиссията и на г-на Дюкмеджиева, че Захария Хаджи Гюровъ е толкова голѣмъ патриотъ, който е принасилъ голѣми заслуги на Българския народъ, защото извѣстнитѣ борци за народната самостоятелностъ или независимостта на черковния въпрос сж били хора огьлнопомощени отъ разни общини и сж прѣдставлявали народа въ Цариградъ. За доказателство мож да ви прѣдставя г-на д-ръ Чомакова, който е билъ дѣйствително прѣдставителъ на Пловдивската епархия. Захария Хаджи Гюрова кой го е огьлнопомощилъ? Отъ чие име е дѣйствувалъ? Кой удостоверява, че той дѣйствително е пратеникъ на Българския народъ? Захария Хаджи Гюровъ, не отказвамъ това, може би отишелъ е въ Цариградъ, живѣлъ е тамъ, борилъ се е за народни права, както е било това длѣжностъ на всѣки единъ Българинъ. Ако единъ Българинъ, било съ орѣжие въ рѣка, било съ перо или капиталъ е билъ длѣженъ нравствено да поддържа своя народъ и изпълни това, има ли право да дойде днесъ и да каже: дайте ми помощъ? Азъ казвамъ не, защото той е билъ естествено длѣженъ да защитава свой народъ. А за защитата, за която е длѣженъ, не може да му се даде пенсия.

За туй, г-да прѣдставители, азъ се връщамъ пакъ на първата си тема, че ако Нар. Събрание е направило нѣкой грѣшка на извѣстни хора, не трѣбва пакъ да я повтори. Незаконното не трѣбва да се унищожава съ незаконие, а на противъ — съ законие. Да видимъ какво е материалното положение на Захария Хаджи Гюровъ? Ето, г-да прѣдставители, този бѣдникъ или, позволете ми да кажа, понеже иска отъ насъ да му дадемъ помощъ, този просякъ, дохожда да иска помощъ, когато миналата година е получилъ 600 напалѣона златни само отъ своитѣ ливади (Гласове: Не е истина). Сметнете тогасъ, какви сж неговитѣ имущества и заслужава ли този човѣкъ да му се даде още и пенсия? Разбирамъ единъ народенъ дѣецъ да иска отъ насъ помощъ, но само тогава, когато очѣква прѣхраната си отъ това.

Заради това, прѣдъ видъ кризата, въ която се намираме, прѣдъ видъ нашето финансово положение, прѣдъ видъ огромния дефицитъ, който е близо 10 милиона лева, и който ще падне на плѣщитѣ на този нещастенъ народъ,

азъ ще ви моля да отблъстнете предложението на г-на Дюкмеджиева и да се искаже една публична благодарност на Захария Хаджи Гюровъ, че той като Българинъ е защитилъ своя народъ.

Докл. Д. Кознички: Азъ нѣма какво да говоря повече, понеже комисията не се е произнесла окончателно за нѣкаква сума, само това ще ви съобща, че споредъ мене г-нъ Градинаровъ нѣмаше право да каже за уважениа поборникъ, че не е заслужилъ, и че не е билъ опълномощенъ отъ никого, ами самъ, като Българинъ, безъ да го кара нѣкой, е отишелъ. Азъ знамъ, че е заслужилъ, колкото може да заслужи единъ човѣкъ и даже нѣщо повече. Отъ васъ зависи, г-да прѣдставители, да земете каквото щете рѣшение.

Н. Михайловски: Азъ ще кажа, г-да, едно нѣщо. Г-нъ Градинаровъ казва: патриотъ е, заслужилъ е, да го благодаримъ, а по-напрѣдъ опозори го и го изруга. Моля ви се, тѣзи сж несвѣдѣстими работи. Билъ богатъ, че за това трѣбва да го изругаеми. Кралъ ли е? Азъ не знамъ. Азъ го знамъ въ Цариградъ когато живѣше, ходѣше си просто както и тукъ, макаръ, че въ Цариградъ не е обичай да се ходи тѣй.

Той не е участвувалъ въ Нар. Събрание, но когато трѣбваше да се ходи при министри, при визири, и той наедно ще чѣка по 3 часа въ *chambre d'attente* и до като приеме нашата комисията, която ходѣше, три дена трѣбваше да слона по вратата.

Черковния въпросъ почна въ 1841 г. Първото движение се захвана на 43 година. Първото заточение стана въ 43 година. Подиръ това се подигна въпроса да се направи Българска черква. Подиръ Кримската война вече се захвана открита борба и трая до 70 година. Въ 61 год., когато проводиха владичитѣ на заточение, тогасъ дойде и Д-ръ Чомаковъ; Захария дойде на 66—67 год. и всичкитѣ други, които се навъртѣха въ Цариградъ и самитѣ живущи тамъ: Тжичилещовъ, Гешовъ и други се занимаваха вече съ тѣзи работи. Разумѣва се, отъ владичитѣ, които тогасъ подигаха и носѣха на рамената си този черковенъ въпросъ, вече не остана нито единъ живъ. Сегашнитѣ владичи сж тѣхнитѣ чираци, тѣй да кажа. Отъ мирянитѣ, казахъ, че и тѣ исчезнаха, останаха само двама-трима. Нѣма Тжичилещовъ, нѣма Гешовъ, остана само Захария Хаджи Гюровъ и двама-трима още. Захария Хаджи Гюровъ не е получилъ помощъ отъ нигдѣ, но ако има да харчи отъ себе си, то не е кабахатъ. Но, по крайнѣй мѣрѣ, никой не го е помагалъ, ни епархия, ни ексархия, самата нашата ексархия нѣмаше пари. Ексархия не съществуваше, но имаше единъ духовенъ съвѣтъ, гдѣто се събираха владичитѣ и мирянитѣ и мислѣха, какво да правятъ. А правителството ги приемаше неофициално. Какви мжки, какви гонения, каква борба съ гръцката патриархия! Не можемъ да кажемъ, че понеже билъ богатъ, то е кабахатъ. И г-нъ Тжичилещовъ е богатъ. Нѣщо, което е спечелилъ честно, то не е срамота. Правиль търговия, че спечелилъ. Най-напредъ той бѣше джелепинъ, продаваше добитѣкъ, но подиръ залови се за тѣзи работи, отиде и търговия и имотъ и всичко. Заради туй, г-да, не

можемъ да кажемъ, че този човѣкъ не е заслужилъ. Истина, не е написалъ нѣкое съчинение, но е човѣкъ съ здравъ разумъ, човѣкъ патриотъ.

Прѣди още да начне силна борба по този въпросъ, въ Самоковъ тоже имаше борба съ владиката Матеа, който е синъ на стария Логотетъ и какво е тѣглилъ той съ този развратенъ владика, него го знаятъ самоковчанитѣ.

Заради туй азъ считамъ излишно да се простирамъ върху това, защото тукъ не ще доказателства. Но мене ми е обидно и жално. Тѣй се не одѣняватъ заслугитѣ. Трѣбвало непрѣменно да земемъ пушка въ ржцѣ! Има врѣме и за пушка и за перо. Ний като сме вече на 70 години, не можемъ да носимъ пушка; остана на по-младитѣ да носятъ. Но какво да направимъ? При Али паша и Есадъ паша не се ходѣше съ пушка, ами съ молба и той не ти казва: добръ, ще направимъ нѣщо, вий слушайте, ами заповѣдвамъ ти тѣй да постъпишъ. Но то нѣма свършване, туку..... (Маха съ ржка и си излиза насълзентъ).

Караколевъ: Г-да прѣдставители! Отъ една страна е за съжаление, гдѣто г-нъ Дюкмеджиевъ прѣдлага 500 л..... (Прѣдсѣд.: Моля да не употребявате такива приказки). Всеки има право да говори, каквото знае, немате право да ме ограничавате. (Прѣдсѣд.: Да не оскърбявате като говорите). Захария Хаджи Гюровъ доказа се публично, че е билъ първия богаташъ въ Самоковъ. И, най-послѣ, той като търговецъ въ Цариградъ, не ще съмнѣние, че ималъ е тамъ работа и за това е отишелъ. Въ Цариградъ имаше тогава други Българи опълномощени и той ходѣлъ заедно съ тѣхъ. (Шумъ). Сега дошелъ да иска пенсия, когато ако има нѣкой бѣденъ въ Самоковъ, той съ своето богатство трѣбва да го поддържа. За това да не се съгласимъ съ предложението на г-на Дюкмеджиева. Азъ знамъ двама-трима души, които сж ходѣли въ Цариградъ за този въпросъ и отъ общинитѣ събираха пари и имъ даваха за разноски. Сега азъ не вѣрвамъ, че негова милостъ е работѣлъ на своя счетъ по черковния въпросъ. Споредъ мене да не протакаме работата по-нататѣкъ, защото днесъ се занимаваме само съ пенсии и подарѣци, а пакъ въ комисията има 3 хиляди прошения за подданство и за други работи; ще прѣдложа 14-й членъ, понеже нѣма врѣме и моля да се приеме.

Докл. Д. Кознички: Азъ само това ще съобща на Нар. Събрание, че думитѣ, които искаха г-нъ Караколевъ, не сж истинни. Последнитѣ прошения сж тѣзи, а именно 4—5 у г-на Попова и още 5—6 у мене. Всичкитѣ сж разгледани отъ комисията. Тѣй щото, думитѣ на г-на Караколева не сж истински. (Гласове: Исчерпанъ е въпросътъ).

Прѣдсѣд.: Говорили сж 7 души и има предложение за прѣкращение дебатитѣ. Който не приема предложението за прѣкращение дебатитѣ, да си вдигне ржката. (Менѣство). Значи, нѣма да се говори.

Понеже комисията нѣма никакво предложение (Единъ гласъ: Има!). Имаме първо, предложение отъ г-на Дюкмеджиева за отпущание пенсия по 500 лева мѣсечно, и второ, предложение отъ г-на Градинарова, да се искаже

благодарност към просители. (Дюкмеджиевъ: Това е мнѣние на комисията). Г-нъ докладчикътъ заяви тържественно, че комисията не е зела никакво рѣшение.

Докл. Д. Кознички: Рѣшението на комисията става два пѣти. Азъ съмъ се основавалъ на послѣдното рѣшение, което и докладвахъ. Азъ не можъ да докладвамъ и двѣтъ рѣшения, а само послѣдното. Комисията нѣма нищо противъ, ако Нар. Събрание отпусне пенсия или помощъ, но тя по първото си рѣшение е на мнѣние да се искаже благодарностъ, послѣ рѣши така, както докладвахъ. (Нѣколко прѣдставители искатъ дума).

Прѣдсѣд.: Дебатитѣ сж прѣкратени, нѣма никому да дамъ дума.

Понеже г-нъ докладчикътъ заяви, че нѣма никакво прѣдложение, отъ комисията, по реда си иде най-напрѣдъ прѣдложението на г-на Дюкмеджиева: да се отпусне на просителя 500 лева мѣсечна пенсия. Който приема това прѣдложение, да си вдигне ржката. (Менѣство). Пада,

Иде слѣдъ това прѣдложението на г-на Градинарова: да се искаже една благодарностъ на просителя. Който не приема прѣдложението на г-на Градинарова, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, приема се.

Хр. Дюкмеджиевъ: На Градинарова прѣдложението не бѣше благодарение, а оскърбление.

Докл. Д. Кознички: Ще се докладва, г-да прѣдставители, едно прошение, което не е прѣминало прѣзъ комисията, ами е прѣпоръчано направо отъ г-на М-ра на Външнитѣ Дѣла. Прощението е отъ нѣкой си д-ръ Табурно, родомъ Далматинецъ, Австрийски подданикъ. Негова милость прилага единъ актъ, съставенъ въ 1884 год. при Софийското Градско Общинско Управление, за че той притѣжава условията, за да стане Български подданикъ и моли да се приеме за такъвъ.

Понеже това прошение не е минало прѣзъ комисията, а г-нъ М-ръ на Външнитѣ Дѣла прѣдлага да се приеме, азъ частно съмъ съгласенъ да се приеме за Български подданикъ.

М-ръ Грековъ: Г-да прѣдставители! Просителътъ, г-нъ Табурно, който сега за сега занимава служба на прокуроръ при Бургаский Окр. Сждъ, е на служба въ България отъ 1880 година още. Той е занимавалъ различни служби по сждебното вѣдомство. Билъ е най-напрѣдъ сждебенъ слѣдователъ при Софийский Окр. Сждъ, билъ е въ Сливенъ, билъ е въ Стара-Загора нѣколко врѣме, билъ е и другадѣ и сега се намира въ Бургасъ. Той още въ 1884 г., както се вижда отъ акта приложенъ при прощението му, когато е живѣлъ въ София, е изявилъ желание да приеме Българско поданство. Отъ 1884 год. насамъ той е живѣлъ всѣ въ България. Дѣто ще се каже, изискванията, които се прѣдвиждатъ въ закона за Българското поданство, той ги е изпълнилъ отколѣ. Освѣнъ това, този човѣкъ е билъ полѣзенъ всѣки пѣтъ за службитѣ, които му сж били повѣрявани и всѣки пѣтъ ги е изпълнявалъ честно.

Заради това, азъ мисля, че може да се приеме за Български подданикъ и моля Нар. Събрание да го приеме. Прощението му се е забавило тукъ въ Министерството на

Правосъдието. Тамъ е било задържано. Той самъ, като е искалъ най-сетнѣ да се рѣши въпросътъ, зель отпускъ и е дошълъ тукъ, и по негово настоявание днесъ се прѣпрати прощението му отъ М-рството на Правосъдието тукъ и се прѣдаде менѣ. А като нѣмаше врѣме да се отлага за идущата сжбота, азъ го прѣдадохъ на г-на Кознички и го помолихъ да го докладва още днесъ въ Нар. Събрание.

Прѣдсѣд.: Понеже никой не иска дума, ще дамъ на вотирание. Който не приема Думата има г-нъ Божилъ Поповъ.

Б. Поповъ: Г-да прѣдставители! Тукъ прѣдстои да рѣшимъ въпросътъ за нѣкой си Табурно — не можахъ да чуя, какъвъ е билъ — който желае да бѣде Български подданикъ. До колкото можахъ да разбера отъ г-на докладчика, тѣй като имаше одевѣ малко шумъ, почитаемота прошетарна комисия не е имала събрание за него и да даде послѣдното си рѣшение, да ли да се приеме за Български подданикъ или не, но напоследъкъ отъ г-на М-ра на Външнитѣ Дѣла е подадено прощението на докладчика, за да се докладва въ Събраниято. Азъ имахъ само това да кажа за този господинъ, че той може да е най-честниъ, но, че този господинъ вчера или завчера, когато е дошълъ тукъ, не е желалъ да подаде прощението си на нѣкого отъ членовѣтъ на прошетарната комисия, което е знакъ, че той не е благодаренъ отъ България (Гласове: Не е истина!) И заради това, азъ съмъ на мнѣние да се не приема.

М-ръ Грековъ: Азъ мисля, че когато прѣдставителитѣ иматъ смѣлостта да излизатъ въ Нар. Събрание и да изобличаватъ това, което казва единъ М-ръ, трѣба да иматъ данни и факти за това. Азъ съжалявамъ твърдѣ много, че г-нъ Поповъ си позволява да утвърждава нѣща, които той никакъ не знае. Азъ можъ да увѣря Нар. Събрание, можете да направите и справка въ М-рството на Правосъдието и да се увѣрите, че това прошение днесъ бѣше донесено отъ М-рството на Правосъдието, гдѣто е стояло двѣ години. А г-нъ Божилъ Поповъ става и утвърждава, че г-нъ Табурно не е искалъ да даде прощението си на комисията и затова го далъ на менѣ. Азъ г-да прѣдставители, никога нѣма да си позволя да утвърждавамъ нѣща, които не сж положителни. Азъ пакъ ще ви кажа, че отъ М-рството на Правосъдието единъ чиновникъ днесъ въ 3½ часа донесе прощението заедно съ г-на Табурно и г-нъ Табурно ме помоли, понеже днесъ е послѣдниъ день за разгледвание прошения въ Нар. Събрание, да помоли г-на докладчика да докладва и това прошение, което е стояло отъ двѣ години насамъ въ М-рството на Правосъдието. (Гласове: Вѣрно!) (Ржкоплескание).

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли Нар. Събрание да се говори още по това прошение? (Гласове: Не желаетъ!) Който желае да се говори, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Нѣма да се говори.

Който не приема прѣдложението на г-на М-ра на Външнитѣ Дѣла, да се приеме за Български подданикъ д-ръ Табурно, да си вдигне ржката. (Само двама вдигатъ). Само двама вдигатъ, значи приема се.

Докл. Д. Кознички: Ще се докладва прощението отъ комитета за въздигане памѣтникъ на храбрия Български войвода Хаджи Димитъръ и на другаритѣ му, паднали на Возлуджа. Прощението е подписано отъ прѣдсѣдатели на казания комитетъ и отъ членовѣтъ. Молятъ да имъ се даде нѣкое пособие, за да въздигнатъ памѣтника.

Комисията, при всичко че съ присърдце и радостъ гледаше, какъ тия приятели и другари на покойнитѣ, които сж се юначески борили на Возлуджа, сж се рѣшили да съставятъ комитетъ и да въздигнатъ памѣтникъ, но пакъ отъ друга страна, като нѣмаме при прощението никаква смѣтка и никакъвъ планъ рѣши: да помоли Нар. Събрание, да прѣпоръча на почитаемото М-рство на Финанситѣ, още тѣзи година да се испроводи инженеръ, който да направи по-добенъ планъ и смѣтка за памѣтника, и послѣ, ако стане нужда до година този комитетъ да се обърне до Нар. Събрание. . . . (К. Поповъ: Не е тѣй рѣшението на комисията!) На комисията мнѣнието е, да се прѣпоръча на М-рството на Финанситѣ, да прѣпрати инженеринъ за изработване планъ и смѣтка за памѣтника.

К. Поповъ: Г-да прѣдставители! Азъ мисля, г-нъ Кознички може би не е саникасалъ какъ е написана резолюцията на прощението; но азъ помня, че рѣшението на комисията е: правителството да земе грижата, щото памѣтникътъ на Хаджи Димитра и другаритѣ му, паднали на Возлуджа, да се направи на правителственъ счетъ. За този памѣтникъ, разбира се, трѣбва да се проводи по-напрѣдъ инженеринъ на мѣстото и идущето лѣто да започне да го изучава и послѣ, какъто сума ще трѣбва да се похарчи, да се прѣдвиди въ бюджета за идущата година. Това е рѣшението на комисията.

М. Милевъ: Г-да прѣдставители! Вий знаете, коя мѣстность въ България се нарича Возлуджа. И г-нъ докладчикътъ отчасти ви каза, кои мѣстность се казва Возлуджа. Тѣзи мѣстность е онова мѣсто, гдѣто въ 1868 година Хаджи Димитъръ войвода съ 26 души другари паднаха убити въ сражението съ многобройната турска войска. Хаджи Димитъръ, заедно съ Стефана Караджата, минаха Дунава съ 130 души хора и едвамъ съ 40 души достигнаха до Возлуджа. Отъ тѣхъ можаха да се отърватъ само 12 души, кой знае по какви стечения на тогавашнитѣ обстоятелства, а всичкитѣ други, заедно съ Хаджи Димитра паднаха. На туй мѣсто е останалъ обичай отъ 1868 година насамъ да ходятъ жителитѣ отъ околнитѣ окрѣжии и околии Стара-Загора, Нова-Загора, Казанлъкъ, Габрово, Севлиево и др. Събира се тамъ всѣка година едно множество отъ около 3.000 души. Тѣзи хора, г-да прѣдставители, не ходятъ за друго, а ходятъ тамъ, та съ своето присѣствие на молебена да почетѣтъ памѣтъта на падналитѣ герои. Наистина, сѣществувалъ единъ комитетъ отъ нѣколко години насамъ, който да се грижи за по-славно отпразднуване всѣка година празника на падналитѣ герои, който е отреденъ да се празнува на 20 Юлий, и този е комитетътъ, който е рѣшилъ да се въздигне единъ памѣтникъ за падналитѣ герои. Комитетътъ, както се вижда отъ прощението, нѣма на разположението си никакви сумми, нѣма никакви планове.

До колкото обаче азъ знамъ, има вече събрани около 3—4.000 лева разни помощи. Обаче, памѣтникъ какъвто трѣбва да се въздигне на Хаджи Димитра, не може да стане съ 3—4.000 лева, защото Хаджи Димитъръ е единъ герой отъ най-първитѣ, какъвто нашата история има.

Понеже комисията е зела рѣшение, щото това прошение да се прѣпрати въ М-рството на Финанситѣ и то да прѣпоръча на Дирекцията на Общитѣ Сгради да изработи планъ и пр. и послѣ, слѣдующето Събрание да отпусне потребната сума, ми се чини че по такъвъ начинъ едва ли ще стане памѣтникътъ и слѣдъ 5 год. Най-подходящо рѣшение, което Нар. Събрание може да направи, разбира се като едно отплащане на героитѣ, паднали на това мѣсто, е слѣдующето: първо, да се отпуснатъ еднѣжъ за випаги 20.000 л. за въздигане памѣтникъ на Хаджи Димитра и неговитѣ другари; второ, тѣзи пари М-рството на Финанситѣ да ги даде въ разположение на Старо-Загорскій окр. управителъ, понеже мѣстностьта спада въ Старо-Загорскій окрѣгъ, като прѣпоръча същеврѣменно на директора на Общитѣ Сгради да изработи планъ за подобающъ памѣтникъ на Хаджи Димитра. Азъ мисля, че това рѣшение е най-подходящо и за това моля почитаемото Нар. Събрание да се съгласи, да го приеме. (Гласове: Съгласни.)

Георги Данчовъ: Г-да прѣдставители! Първитѣ борци за нашата свобода въ послѣднитѣ години, ако се не лъжа, историята на вѣки ще признае, че сж били най-храбритѣ герои тѣзи двоицата: Хаджи Димитъръ и Стефанъ Караджата, заедно съ тѣхнитѣ другари. Тѣ излѣзоха въ най-бурнитѣ врѣмена, когато никой още не излизаше да се бори съ турцитѣ и паднаха на Возлуджа жертва за свободата на България. Азъ не щѣ да се впускамъ да описвамъ съ голѣми думи и философски изражения да трогна г-да прѣдставителитѣ, за да отпуснатъ нѣкое голѣмо количество за построяване на памѣтника, защото всички знаете, — говорило се е и писало се е много пжти. Само че начинътъ за въздигане памѣтникъ на тѣзи наши славни герои не е този, който се прѣдлага отъ комисията. За построяване памѣтникъ на извѣстенъ дѣеца между койго и да е народъ държавата не прави нищо, а просто населението събира помощи и прави памѣтници. Но ний знаемъ нашето население какъво е. На нашето население май не му се даватъ твърдѣ пари за такъвъзъ нѣща, а пжкъ инициативата, гдѣто сж зели, не сж отправили листовѣ нито до градскитѣ съвѣти, нито до окрѣжнитѣ съвѣти, нито до ковчезничествата, нито до ниски други управления, съ които листовѣ да се събиратъ помощи, и да обяви гдѣ да се испращатъ. И слѣдъ като се събере извѣстно количество отъ тѣзи помощи, изработва се планъ, прѣцѣнява се послѣ, колко ще коштува и ако не достигнатъ срѣдствата само тогава комитетътъ се отнася или до Нар. Събрание или до правителството за даване нуждната помощ. Заради това, прѣдложението, което направи г-нъ Милевъ: да отпусне правителството еди-колко хиляди лева, менъ ми се вижди, че то не е твърдѣ на мѣстото си. Ний имаме Дирекция на Общитѣ Сгради. При този комитетъ правителството може да назначи една комисия, която да обмисли първо, като какъвъ трѣбва да бѣде памѣтникътъ, и второ да ми

трѣбва на това мѣсто да бѣде памѣтникътъ, или тамъ единъ малкъ памѣтникъ да се направи, а голѣмия да се построи въ Казанлъжъ на мѣстото, гдѣто другаритѣ на Хаджи Димитра сж били обѣсени. Защото тамъ, всѣки часъ, всѣка минута който минува отъ тамъ, ще си спомнува, че този паметникъ е на еди-кого, а въ планината само единъ день въ годината отиватъ хората на това мѣсто и си наумѣватъ за героитѣ. Ний трѣбва да подържаме патриотизмътъ на нашето потомство и заради това памѣтницитѣ трѣбва да сж повече въ градищата. Тукъ и страни хора често минуватъ. Странния никой пжтъ нѣма да мине прѣзъ Бозлуджа.

Заради това азъ прѣдлагамъ да се възложи на правителството да състави една комиссия, въ която да има единъ членъ и отъ Дирекцията на Общитѣ Сгради инженеринъ и, може би, единъ отъ Софийското кметство, ако ще, и слѣдъ като направятъ планъ и смѣтка, чакъ тогава ние да пристѣпимъ да отпуснемъ една сума. Комитетътъ колкото има събрани помощи, могатъ и тѣ да стигнатъ за памѣтника. Но най-напрѣдъ трѣбва да се изработи планъ и тогава да се види каква помощъ ще бѣде потребна.

А. Вапшевъ: Азъ пжкъ възставамъ противъ прѣдложението на г-на Данчова и затова само зехъ думата. Отъ една страна да признаваме, че въ новата ни история за борбата и за свободата на отечеството най-великитѣ и най-храбритѣ хора сж били тѣзи, за които се говори, а именно Хаджи Димитръ и Ст. Караджа, а отъ друга страна пжкъ да чакаме събиранieto помощи по начинътъ, указанъ отъ г-на Данчовъ, ще рѣче никога да не стане памѣтникъ. Значението на памѣтницитѣ е това, да се отдаде чрѣзъ тѣхъ памѣтъта и уважението на единъ народъ къмъ своитѣ труженници, а отъ друга страна да се подаватъ примѣри на всички, които виждатъ памѣтницитѣ. Слѣдователно, като е така, не трѣбваше да се бави този въпросъ, а трѣбваше да се възбуди по отрано. Комиссията е зела твърдѣ справедливо рѣшение: да се прѣпоръча на правителството да натовари М-рството на Финанситѣ, за да направи планъ и подробна смѣтка за памѣтника и да построи памѣтникътъ на Хаджи Димитра и другаритѣ му. Правителството има на расположението си инженери, има хора, които повече разбиратъ, какъвъ памѣтникъ трѣбва да се направи. Слѣдователно, рѣшението на комиссията е твърдѣ умѣстно и твърдѣ добро и трѣбва да се приеме. Правителството ще обмисли и ще направи нѣщо, каквото заслужава паметътъ на Хаджи Димитра. (Гласове: Исчерпанъ е въпроса).

Ст. Ив. Цвику: Г-да прѣдставители! Прошението, което ни се докладва отъ страна на г-на докладчика е: да се направи паметникъ на Бозлуджа, гдѣто нашия великъ патриотъ Хаджи Димитръ е загиналъ. Комиссията е зела едно рѣшение, което е: да се прѣпоръча на правителството, то да намѣри срѣдства или то да снесе планъ за построяване единъ памѣтникъ, за този нашъ великъ поборникъ. Азъ не щѣхъ да говоря даже, но г-нъ Данчовъ възстана и каза, че понеже Нар. Събрание не могло да прѣпоръчва и не могло да отпуща никакви сумми, а това го правило населението, дойдохъ до убѣждение, че тукъ има нѣкои и други лица, азъ буруну билмеенъ и много си

позволяватъ... (Прѣдсѣд.: Моля да не си позволявате нападения). Едни оскѣрбиха днесъ г-на Министра, а други станаха патриоти и ни нарѣкоха прости; трети възстанаха и казаха че не трѣбвало да се отпусна никаква помощъ за памѣтникъ на великия нашъ поборникъ Хаджи Димитра. (Гласове: Лъжешъ!). Кому не е извѣстенъ, г-да прѣдставители, Хаджи Димитръ? Азъ много съжаляватъ, г-да, гдѣто се искаватъ тукъ тѣзи нѣща отъ Български прѣдставители въ священната ограда на Събранието. Зарадъ туй, зехъ думата само да искажа съжаление.

Колкото се отнася до прошението, което ни се докладва днесъ, ако ний смѣ Български прѣдставители, ний трѣбва всички, безъ да има ни единъ гласъ противъ, да приемемъ мнѣнието на комиссията, а не тѣй да казваме, като че на сила е трѣбвало да правимъ памѣтникъ. Ний сме прѣдставители на този Български народъ; отъ насъ очѣква този Български народъ и отъ насъ очѣкватъ тѣзи, които сж заслужили, да оцѣнимъ заслугитѣ имъ. (Гласове: Исчерпанъ е въпросътъ!).

Панайотъ Хитовъ: Азъ не искахъ, г-да прѣдставители, да взема думата, но тѣй като се касае въпросътъ до войводата Хаджи Димитръ, гдѣ ще му се прави памѣтникъ, взехъ думата, за да кажа и азъ своето мнѣние. Съ какви срѣдства ще се прави този памѣтникъ, азъ нѣма да се впускамъ да говоря, нито пжкъ по прѣдложението на комиссията ще кажа нѣщо, но азъ имамъ само честта да поблагодаря на комиссията, за гдѣто е взела мѣрки да се направи памѣтникъ. Но азъ не съмъ съгласенъ съ едно нѣщо, т. е. да се вдигне единъ памѣтникъ на Бозлуджа, а именно тамъ, гдѣто е падналъ Хаджи Димитръ и гдѣто въ годината единъ пжтъ нѣколко села ще отидатъ да направятъ една служба или молба и да се върнатъ, а пжкъ памѣтникътъ да сѣди въ срѣдъ гората само да го обикалятъ вълцитѣ, мечкитѣ и овчаритѣ. Тамъ може да бѣде направенъ единъ великолѣпенъ кръстъ, който да служи за знание на мѣстото, а пжкъ паметника да се направи въ центрътъ на единъ градъ, или на единъ пжтъ, безъ, разбира се, да кажете, че Хаджи Димитръ е падналъ тамъ, гдѣто ще бѣде построенъ памѣтника, а на Бозлуджа. Хаджи Димитръ е билъ десетина години съ мене; той е билъ мой байректаръ. Отъ Черно Море и до Сръбската граница, нѣма мѣсто, гдѣто да не е миналъ или да не е правилъ битка, но сждено му било тамъ — на Бозлуджа — да падне!.. Но азъ съмъ противенъ тамъ да се направи памѣтникъ за него. Тамъ може да се направи, както казахъ, единъ великолѣпенъ кръстъ съ надписъ за него и другаритѣ му, които сж измрѣли тамъ, а памѣтникътъ трѣбва да се направи на друго мѣсто — било въ Казанлъжъ, или Пловдивъ, било въ Стара-Загора — и то въ центрътъ, та като мине нѣкой страненъ човѣкъ, да го види, защото иначе, кой ще отиде на Бозлуджа само за да го види? И защо пжкъ на Бозлуджа да туримъ паметникъ за 50.000 л.? Друго нѣмамъ какво да кажа. Колкото за срѣдствата, това оставямъ на почитаемото Нар. Събрание да се произнесе. (Гласове: Исчерпанъ е въпроса!).

Г. Данчовъ: Искамъ думата, за обяснение. (Гласове: Исчерпанъ е въпроса!).

Прѣдсѣд.: Г-нъ Хитовъ се отдалѣчи отъ въпросѣтъ, защото сега не е въпросъ за избиране на мѣсто, а да се прѣпорѣча на правителството да изучи въпросѣтъ и да се направи памѣтникъ, а пъкъ гдѣ ще се избере мѣсто, това не е въпросъ сега, и по него нѣма да допусна да се говори.

Ще дамъ на вотирание прѣдложението на комиссията, което е, да се прѣпорѣча на правителството да изучи въпросѣтъ и да вдигне единъ памѣтникъ на Хаджи Димитра и другаритѣ му. — Който не приема това прѣдложение на комиссията, да си вдигне рѣката. (Никой не вдига). Приема се. (Ржкоплѣскания).

Докл. Д. Кознички: Ще се докладва прошеніето на войника Грозю Вълковъ, отъ с. Кара-Пилитъ, Силистренски окръгъ. Просителътъ казва въ прошеніето си, че били трима братя, че въ врѣме на Сръбско-Българската война и тримата били взети като запасни войници и за нещастие и тримата били ранени. Но Грозю билъ най-нещастниятъ. Въслѣдствие на тѣжкото му нараняване, най-сетнѣ му билъ отсѣченъ кракътъ до чатала и за нещастие останалъ неспособенъ и като кютюкъ да се трѣкаля, за което, съгласно законътъ за войницитѣ, му били отпуснати 18½ л. пенсия.

Комиссията, като се убѣди силно въ печалнитѣ фактѣ, отъ тамошнитѣ г-да прѣдставители и отъ други нѣкои, които знайтъ това, и като има прѣдъ видъ, че законътъ за войницитѣ не прѣдвижда по-голямъ сума за такова нещастници, които и така сж онещастливи; че просителътъ ималъ семейство крайно бѣдно, и още, като има прѣдъ видъ и обстоятелството, че и тримата братия сж отишли въ редоветъ на войната и тримата сж ранени и това е станало причина да осакатее просителътъ, — рѣши да моли почитаемото Нар. Събрание да му отпусне, мимо законътъ, 30 л. мѣсечна пенсия.

Прѣдсѣд.: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание. Който не приема прѣдложението на комиссията, да се отпусне на Грозю Вълковъ 30 лева мѣсечно пенсия, да си вдигне рѣката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Д. Кознички: Прогшение отъ Ст. Заимовъ, живущъ въ градъ Кюстендилъ. Прѣди да докладвамъ, г-да прѣдставители, това прошение, ще ви съобща, че то има такова съдържание, щото старий поборникъ моли да не се оскърбява никакъ съ думи при разглежданіето му. Сега ще ви расправя съдържанието му. Просителътъ казва, че издалъ до сега 4 книги, които имали такова съдържание, като ония, издадени отъ покойний Захарий Стояновъ. Той е билъ единъ отъ онѣзи сжщитѣ дѣйци; ималъ точни свѣдѣнія, отъ които щѣлъ да издаде още 6 книжки, които щѣли да съдържатъ: отиванието отъ Хасково до Дияръ-Бекиръ и врицанието, Старо-Загорското въстание и г-нъ Ст. Стамболовъ и не знамъ какво още. Той казва, че за напечатванието на тия книжки щѣли да отидатъ 10.000 л. и за това моли Нар. Събрание да му отпусне една сума, която да се прѣдаде на М-рството на Просвѣщеніето и то да му отпуща кога 1.000, кога 1.500 лева за всѣка книга, като се задължава да прѣдстави точна смѣтка за израсходванитѣ пари за всѣка книжка

и послѣ да му се дава пакъ, по колкото е нужно, за всѣка послѣдующа книга.

Комиссията, като имаше прѣдъ видъ, че исканата сума отъ 10.000 лева е доста голѣмичка и почитаемото Нар. Събрание не ще да се съгласи отведнажъ да се отпусне, рѣши да моли Събранието, понеже цѣльта е много благородна, да отпусне 3.000 лева, въ распорѣжданіето на г-на М-ра на Просвѣщеніето, който да ги дава по такъвъ начинъ да ги израсходва г-нъ Заимовъ, щото да можатъ да се напечататъ тия книжки, до колкото е възможно по-икономически, така като тѣ ще съдържатъ такива нѣща, които не всѣкой може да опише, защото, до колкото знаа, отъ тѣзи хора, които особено сж вземали участие въ въстанията, останаха само нѣколко, между които е и г-нъ Ст. Заимовъ.

А. Башевъ: Г-да прѣдставители! Азъ вѣрвамъ, че мнзина отъ васъ трѣбва да иматъ, ако не всичкитѣ, поне нѣкои отъ книжкитѣ, които е издалъ г-нъ Заимовъ, подъ название: „Миналото“. Той е издалъ до сега три книжки съ своитѣ скромни срѣдства, когато е билъ по-напрѣдъ учителъ, и послѣ инспекторъ въ Шуменски окръгъ, а послѣ окръж. управителъ въ Стара-Загора; спестявалъ е, така да кажа, отъ залакътъ си, понеже има и доста голѣмо семейство, за да може да напечата тѣзи книжки. При издаванието на първата книга даже той е казалъ, че въ Шуменъ щѣло да му спомогне нѣкакво офицерско дружество, — тѣй пишеше поне на корицата, — за да издаде и другитѣ 12 книжки. Трѣбва да съзнаемъ, съ съжаление, г-да прѣдставители, че малцина сж ония отъ нашитѣ труженници за освобождението на Български народъ, които сж се заемали да опишатъ поне своитѣ дѣйствия, или дѣйствията на своитѣ другари, и които, ако и да сж частни истории, но сж назидателни и въ историческо отношение иматъ твърдъ голѣмо значение. Единъ отъ тѣхъ, който е работилъ въ това отношение, е билъ покойний Захарий Стояновъ, които е написалъ нѣщо, а вторийтъ е г-нъ Ст. Заимовъ. Има нѣкои и други, които тоже сж се завзимали да пишатъ по тѣзи работи, като напимѣръ за Свищовското въстание единъ Българинъ бѣше писалъ, но се съ непълно съдържание, та ще рѣче, че по-главнитѣ списатели по тия работи сж само: З. Стояновъ и Ст. Заимовъ. За това, понеже виждаме, че г-нъ Заимовъ съ своята си заплата, която получава сега като учителъ, не ще бжде никога въ състояние да похарчи толкова пари, колкото сж потребни за напечатванието на останалитѣ книжки, азъ мисля, че е необходимо да му се помогне. Ний нѣма да помогнемъ толкова на г-на Заимова, колкото на нашия народъ, за да види въ неговитѣ списания хората, които сж работили въ миналото. Суммата 10.000 лева за тѣзи цѣль мене не ми се види толкова голѣма, още повече, че тѣзи сума ще се отпусне пакъ въ распорѣжданіето на М-рството на Просвѣщеніето, което ще държи смѣтка на г-на Заимова, и което, слѣдъ като исплати разносикитѣ по напечатванието на книжкитѣ, ще даде извѣстно възнаграждение на писателя. Нека не бждемъ скъпи тамъ, гдѣто не трѣбва, а особено по книжнината, защото трѣбва да поощряваме бждѣщото поколение и защото, ако помогнемъ на Заимова, ще се намѣратъ и други, които да опишатъ други работи. Г-нъ Ст. Заимовъ, е билъ

въ Диярь-Бекиръ, срѣщалъ се е съ всичкитѣ заточенници, събиралъ е материалъ още тогава; този материалъ той и сега държи и за по-голѣмо пояснение той се е отнесълъ до мнозина поборници, да му дадатъ нѣкоя още по точни подробности, та значи, че той има нужда да води една обширна кореспонденция, за да може да поправи запискитѣ си. Това е единъ огроменъ трудъ и за да се приведе въ една извѣстность, изисква се голѣмо търпение, много трудъ и много работа. За това азъ съмъ на мнѣние и моля г-на докладчика и тѣзи, които сж въ комиссията, да се съгласятъ съ моето прѣдложение, щото да се отпусне исканата сума въ распорѣжданieto на М-рството на Просвѣщението, за да се помогне на г-на Займова да издаде и останалитѣ книжки.

Г. Данчовъ: Г-да прѣдставители! Г-нъ Башевъ на кжсо описа, какъвъ човѣкъ е г-нъ Займовъ и каква е неговата цѣль. Той иска да му се отпусне една сума за издаването на неговитѣ книжки. Който отъ васъ е челъ първата книжка отъ „Миналото“, видѣлъ е, вѣрвамъ, на корицата нѣщо написано. На нея пише, че ще бждѣтъ 13 книжки, като се казва още, че въ тѣзи книжки ще бждѣтъ изложени всичкитѣ български революционни дѣйствия отъ 1872 год. до Св. Стефанский договоръ. Тѣзи книжки, които той иска да издаде, ще бждѣтъ 13 книжки и всѣка една ще бжде отъ 12 до 18 печатани коли на осмини. Г-нъ Займовъ до сега е издалъ 4 книжки, отъ които послѣднитѣ двѣ е издалъ прѣди двѣ години въ Пловдивъ, но понеже нѣмаше срѣдства да продължи издаването и на останалитѣ, той се принуди и стана учителъ. Въ тритѣ му книжки, които сж готови, той е описалъ Хасковското приключение, а пѣкъ въ послѣдующитѣ той ще опише Диярь-Бекиръ съ всичкитѣ му заточенници и Старо-Загорското движение, въ което фигурира и г-нъ Стефанъ Стамболовъ, настоящия нашъ М-ръ Прѣсѣдатель. Тѣзи книги, ако и готови да сж, той нѣма да ги напечата и издаде, защото нѣма никаква възможность да стори това. Ако имаше възможность, азъ вѣрвамъ, че той никога не би се отнесълъ до Нар. Събрание да иска помощъ, и то каква помощъ? Само за напечатването имъ, защото, както знаемъ, отъ книгитѣ, които се печататъ и испращатъ по книжаритѣ, не всѣкога се изваждатъ разноснитѣ, понеже книжаритѣ ги държатъ по извѣстно врѣме и послѣ ги повръщатъ като непродадени, когато този, който ги написва, плаща най-напрѣдъ за напечатването имъ. Освѣнъ това ний трѣбва да признаемъ, съ съжаление, че у насъ сж малцина онѣзи, които пишатъ. За сега е останалъ само Займовъ, та и той като умре, нѣма вече кой да пише по Българскитѣ движения прѣди освобождението. Г-нъ Займовъ е билъ въ Букурещъ, издавалъ е вѣстникъ; билъ апостолъ въ Вратца и смъртната присѣда му е била окачвана на гърдитѣ, но благодарение, че на врѣме е пристигнала царската заповѣдъ, да бжде отмиѣнено смъртното наказание и за това е испратенъ на вѣчно заточение въ Диярь-Бекиръ. Отива тамъ, събира материалъ, и послѣ като се връща, пакъ събира такъвъ и сега, може да се каже, е събралъ всичко, каквото трѣбва.

Това, което казахъ, азъ мисля, е достатъчно да убѣди всичкитѣ г-да прѣдставители, да съзнаятъ, че е необхо-

димо да му се отпусне едно количество и то подъ распорѣжданieto на г-на М-ра на Народното Просвѣщението. Ако г-да народнитѣ прѣдставители приематъ да се отпуснатъ, на М-рството на Просвѣщението 10.000 лева за издаването на останалитѣ книжки отъ „Миналото“ т. е. отъ 5 до 13-а, азъ ще ги моля да приематъ и рѣшатъ още всѣкога да се даватъ на г-на Займова по 1000 лева прѣварително за печатъ, и слѣдъ като отпечата една книга, пакъ да му се дадатъ други напрѣдъ, а не да чѣка, слѣдъ като напечата една книга, тогива да му се дава, за да плати за отпечатването ѝ. Азъ моля пакъ да му се дава отъ тѣзи сума по извѣстна часть, а останалата сума да му се дава напрѣдъ за всѣка послѣдующа книга.

Иовъ Титоровъ: Г-да прѣдставители! Г-нъ Займовъ, който е издалъ книжкитѣ „Миналото“, моли Нар. Събрание, да му даде една помощъ, за да може да издаде и другитѣ книжки по движенията въ България до освобождението и въ сжщото врѣме моли, щото при разискването на този въпросъ, да се не напада лично. Тѣзи негова молба, мене ми се чини, че ще бжде уважена за това, защото вѣрвамъ, че всѣки отъ г-да прѣдставителитѣ не ще иска да нападне такъвъ единъ работникъ, какъвто е г-нъ Займовъ, който освѣнъ че е писателъ и повѣствователъ на онѣзи сѣбития, които сж станали прѣди освобождението ни, но и личенъ дѣятелъ и членъ на революционний комитетъ въ Хасково. Значи, че тоя човѣкъ, споредъ моето мнение, заслужа похвала, а не укоряване. Който е челъ „Миналото“ на г-нъ Займова, видѣлъ е, че въ това списание се описватъ доста вѣрни сѣбития, които сж прѣдшествовали нашето освобождение. Подиръ това се вижда, че г-нъ Займовъ владѣе едно доста хубаво перо, когато описва тѣзи сѣбития, а отъ друга страна намъ е извѣстно, че писателитѣ въ България сж възникнали съ свой собственъ трудъ и доходитѣ имъ отъ това занятие не можѣтъ даже да покрѣятъ разноснитѣ, които сж нуждни за печатъ. Значи, че г-нъ Займовъ като иска помощъ, прави това отъ нужда, а не да спести нѣкоя пара. Отъ това, което казахъ до тукъ, излиза на яве, че трѣбва да се отпусне една помощъ на г-на Займова, но тѣзи помощъ да ли да бжде отъ 10.000 или 3.000 лева и да ли тя трѣбва да се отпусне отъ Нар. Събрание, то е другъ въпросъ. За това моето мнѣние е слѣдующото: На г-на М-ра на Народното Просвѣщението има отпуснатъ кредитъ въ бджета за помагание на такива писатели и за идущата година, вѣрвамъ, че пакъ ще се прѣдвиди такъвъ единъ параграфъ. За това г-нъ М-ръ на Просвѣщението, щомъ расплага съ такъвъ кредитъ, вѣрвамъ, че не ще да има друго мнѣние за списанието на г-на Займова, освѣнъ мнѣнието, което искахъ сега азъ, и за тѣзи работа, той ще бжде толкова щедъръ, щото ще отпусне нуждното количество пари. Заради това въ заключение ще моля Нар. Събрание, да приеме това прошение да се испрати на г-на М-ра на Просвѣщението и той, като види, че на г-на Займова е потрѣбно да се помогне, да му отпусне каквато трѣбва сума.

При това, като считамъ, че въпросътъ е доста разисненъ, прѣдлагамъ да се прѣкратятъ дебатитѣ по този въпросъ.

Прѣдсѣд. Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание.

Докл. Д. Кознички: Азъ съмъ съгласенъ, да се води на г-на М-ра на Просвѣщението.

М-ръ Живковъ: Г-да прѣдставители! Щомъ е думата за помощи на списания, които изслѣдватъ нашитѣ старини, нашитѣ нрави и обичаи, нашето минало, каквото е списанието на г-на Заимова, отъ която страна да бждѣтъ разгледани, отъ археологическа, или отъ литературна, както знаете, има издаденъ законъ за литературнитѣ прѣдприятия и споредъ този законъ М-рството на Просвѣщението е длъжно, всѣкое списание, за което се иска помощъ отъ него на основание на сѣщия законъ, да го даде на компетентни лица, да се произнесѣтъ за неговата литературна или историческа стойностъ, подиръ това внася мнѣния въ М-рския Сѣвътъ, за да се отпусне помощъ, съразмѣрна, споредъ стойността и достойнството на това списание. И азъ мисля, че по другъ пътъ не може да се помогне на С. Заимова, защото законъ има за това.

Прѣдсѣд. Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание прѣдложението на г-на Титорова, тъй както г-нъ докладчика се съгласи съ него. Който не приема прѣдложението на г-на Титорова, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Д. Кознички: Ще се докладва прошенито на Гена Сахарова отъ гр. Дръново. Просителката казва, че мжжѣтъ ѝ Стоянъ Пеневъ билъ убитъ въ Сръбско-Вългарската война и оставилъ двѣ малолѣтни сирачета; била въ крайна бѣдность и казва въ прошенито си, че дошла до просия, нѣмало съ какво да се прѣхранватъ тя и дѣцата ѝ, тъй щото тя ще бжде принудена, да ги напустне. Туй пише въ прошенито си.

Комиссията като има прѣдъ видъ, че законъ има за подобни поборници, които пострадатъ, семействата имъ да се награждаватъ, рѣши да моли Поч. Нар. Събрание, да рѣши щото това прошение да се прѣпрати на Военний М-ръ съ прѣпорѣка, да ѝ увеличи пенсията отъ 150 л. на 240 лева годишно.

Ат. Х. Славчевъ: Г-да прѣдставители! Докладва се прошенито на Гена Сахарова ж. отъ г. Дръново, на която мжжѣтъ надна убитъ, и тя остана вдовица съ двѣ малолѣтни дѣца. Въ врѣмето на регенството, била е дала заимъ, и сж ѝ отпуснали една помощъ отъ 150 лева годишно. Но тѣзи помощъ, като вижда тя, че дѣйствително не може да стигне за прѣпитанието на нея и дѣцата ѝ, дава прошение, да ѝ се увеличи пенсията.

Комиссията дѣйствително увеличила е тѣзи пенсия отъ 150 лева годишно на 20 лева мѣсечно или 240 лева годишно; но споредъ мене пенсията пакъ е незначителна.

Поне трѣбвало е да се туря 30 лева мѣсечно, щото на день да иматъ поне единъ левъ за прѣпитание. То не е нѣщо много. Отпуснаха се пенсии и на други хора, ако и да не сж заслужили. Трѣба да се отпусне и на тѣзи вдовица 30 лева мѣсечна пенсия, защото е заслужила; заради това моля г-на докладчика и г-да прѣдставителитѣ, да се съгласятъ, да ѝ се отпусне 30 лева мѣсечно.

А. Башевъ: Азъ ще кажа, г-да прѣдставители, че нѣма законенъ съставъ, — останали сме само 70 — 80 души.

Прѣдсѣд. Бюрото може да каже, имали или не болшинство.

Прѣдложението на комиссията е да се прѣпрати прошенито на Гена Сахарова съ прѣпорѣка на Военний М-ръ да увеличи пенсията ѝ отъ 150 на 240 лева годишно.

Слѣдъ това иде прѣдложението на г-на Славчева.

Ще се гласува по напрѣдъ прѣдложението на комиссията. Който не приема прѣдложението на комиссията, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Д. Кознички: Г-да прѣдставители! Миналата сжббота ви докладвахъ и ви расправахъ за прошенито на Димитръ Стефановъ Гранчаровъ ж. отъ гр. Дубница, братъ на покойний Хр. Гранчаровъ, като ви обяснихъ, че на 28 Септемврий 1886 година въ врѣмето на изборитѣ за Вел. Нар. Събрание, Димитръ Гранчаровъ, освѣтъ че е изгубилъ всичката си покщнина, по откраднати му сж и 477 лева и 75 ст. правителствени пари. Поч. Нар. Събрание тогава отложи въпроса за тѣзи сжббота, като се прѣдполагаше, че просителя ще прѣдстави документъ, че дѣйствително е осжденъ да ги плати. Причината, че не е прѣдставилъ този документъ — рѣшението на сжда — е, че е билъ сега боленъ. Азъ отъ моя страна ви увѣрявамъ, г-да прѣдставители, че Димитръ Стефановъ Гранчаровъ е дѣйствително боленъ и за туй не е можелъ да прѣдстави този документъ. Азъ пакъ моля Нар. Събрание, да му опрости тия пари, защото Димитръ Гранчаровъ е пострадалъ, като е изгубилъ всичката своя покщнина и заедно съ това е изгубилъ и тия пари и нѣма да апелира, понеже той признава, че той е отговоренъ за тѣхъ, но ограбени сж заедно съ неговитѣ имоти.

Прѣдсѣд. Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание.

Г. Караколевъ: Искамъ думата.

Прѣдсѣд. Има думата г-нъ Икономовъ.

В. Икономовъ: Азъ не зная г-да, но станаха доста разисквания по туй прошение онзи день. Споредъ мене нѣмаше уважителни причини, да се опростятъ тия пари. Най-послѣ този човекъ е билъ чиновникъ, и като чиновникъ ги е изгубилъ. Ако г-нъ М-ръ е съгласенъ да се опростятъ тия пари, тогава нѣмамъ нищо противъ. А друго яче, ако ставатъ тия работи, утрѣ ще дойдатъ още много прошения за опрощавание. Тия работи всѣкога се случватъ.

Докл. Д. Кознички: Г-да прѣдставители! Азъ ще ви съобща, че той не е билъ чиновникъ, но е билъ жандаръ, и като е станала катастрофата, взелъ е жената и дѣцата на покойния си братъ и се скрилъ въ една изба, гдѣто, ако го е намѣрила пианата тѣлпа, която не човѣчески уби брата му и другитѣ трима, сжщата участь щѣше да постигне и него. Тѣлпата не остави въ къщата му нито единъ карандашъ. На васъ остава, г-да прѣдставители, да сждите по-нататъкъ. Дѣйствително на мѣстото си бѣше прѣдложението на г-на Халачева за отлаганието на тоя въпросъ миналата сжббота за днесъ. Азъ моля Нар. Съ-

брание, да му опрости тая сума, защото ще земе едно справедливо рѣшение.

А. Вапшевъ: Понеже Нар. Събрание прие едно рѣшение въ едно отъ миналитѣ засѣдания, да се прѣдстави поне рѣшението на съдилището, за да се види на какво основание го е осъдило, да плати тия пари, азъ мисля по-добрѣ ще бѣде, да се отложи и сега разискването по това прошение, за да се изпълни рѣшението на Нар. Събрание.

Докл. Д. Кознички: Азъ, до колкото помня, рѣшението бѣше, да се отложи за днесъ докладването на това прошение. Азъ не искамъ да обяснявамъ много, защото всѣкому е извѣстно, кой е този Грънчаровъ. Азъ повторно моля да му ги опростите, за да не му продаватъ имота за пари, които не е злоупотрѣбилъ.

Прѣсѣд. Ще дамъ на вотирание прѣдложението на комисията. Който не приема прѣдложението на комисията, што да се опросятъ на Димитръ Ст. Грънчаровъ 477 лева и 75 стот., да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Часътъ е 6, г-да прѣдставители. Желаетъ ли Нар. Събрание да засѣдава още? (Гласове: Не желае). Който не желае, да се продължава засѣданието, да си вдигне ржката. (Болшинство). Нѣма да се продължава засѣданието.

За дневенъ редъ въ идущото засѣдание оставатъ: останалитѣ въпроси отъ вчерашното засѣдание и докладъ на бюджетарната комисия.

Коджабашевъ: Азъ имамъ едно прѣдложение, за измѣнение нѣкои членове отъ закона за настоящичеството. Моля да се тури на дневенъ редъ за идущото засѣдание.

М. Милевъ: Г-нъ прѣсѣдателю! Азъ ви поднасямъ двѣ запитвания:

1) Запитвание къмъ г-на М-ра на Правосъдието, да ми отговори, мислили да даде подъ съдъ Спасъ Цвѣтковъ, секретаръ на Хаджи-Елеский мирови съдия, който е убилъ

Сюлейманъ Мехмедовъ, жителъ отъ с. Устина и какви мѣрки е взелъ противъ него, като главенъ прокуроръ; мисли ли да го държи на служба още?

2) Запитвание къмъ г-на М-ра на Финанситѣ за 2000 ув. бранище, находящъ се въ землището на с. Конушъ (Конушка околии), което грози да бѣде заграбено отъ единъ Калоферецъ. Мислили г-нъ М-ръ на Финанситѣ, да осуети намѣрението на г-на Тончева и мислили, да го даде подъ съдъ за това?

Тия мой запитвания, моля да турите на дневенъ редъ за идущото засѣдание.

Г. С. Маджаровъ: Г-нъ прѣсѣдателю! И азъ ви поднасямъ писмено едно запитвание къмъ г-на М-ра на Правосъдието, за да ми отговори, защо държи на служба Минча Стоевъ, който е злоупотрѣбилъ правителствени и общински сумми, който е изключенъ отъ служба отъ г-на М-ра на Вътрѣшнитѣ Дѣла и даденъ подъ съдъ съ особено постановление на г-на М-ра на Вътрѣшнитѣ Дѣла?

Моля, г-нъ прѣсѣдателю, това мое запитвание да се тури на дневенъ редъ за идущото засѣдание.

Т. Пѣевъ: Г-нъ прѣсѣдателю! И азъ поднасямъ едно запитвание къмъ г-на М-ра на Правосъдието, да ми отговори, какво е направилъ въ качеството си на върховенъ блюстителъ на законитѣ, когато прѣзъ мѣсецъ Юний т. г. Ст.-Загорский жителъ Шевкетъ Бей е изнасилить на Ст.-Загорскитѣ бани малолѣтния Бончевъ и какви мѣрки е взелъ г-нъ М-ръ, за да удовлетвори потжиканото въ тоя случай правосъдие, тъй сѣщо и разваляваното въ Ст.-Загорский окръгъ общественно мнѣние?

Моля, г-нъ прѣсѣдателю, това мое запитвание, да се тури на дневенъ редъ за идущото засѣдание.

Прѣсѣд. (Звъни). Засѣданието се закрива.

(Закрито въ 6 часа слѣдъ пладнѣ).

Прѣсѣдателъ: П. Славковъ.

Подпрѣсѣдатели: { Д. Петновъ.
Ив. Антоновъ.

Секретари: { Ив. Халачовъ.
Зах. Градинаровъ.
Я. Д. Матакиевъ.
Д-ръ Стояновичъ.
Д-ръ Сарживановъ.
Георги Пеневъ.
М. Милевъ.
Хр. Лѣнарски.

Секретари: { Я. Руселиевъ.
Хр. Благоевъ.
Якимъ Попповъ.
Ив. Бешевлиевъ.
Кифаловъ.
И. Титоровъ.
Ст. Х. Калчевъ.
Н. Костовичъ

Ревизоръ на Стенографическото Бюро при Нар. Събрание: Д. Йосифъ.